

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 25 ЛИСТОПАДА 2005 РОКУ ЧИСЛО 47 VOL. CXII FRIDAY, NOVEMBER 25, 2005 No. 47

Разом нас багато - нас не подолати

22 листопада Україна святкувала першу річницю Помаранчевої революції

Промовляє Президент України В. Ющенко

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 22 листопада понад сто тисяч людей зібралися на Майдані Незалежности у Києві, щоб відзначити першу річницю початку Помаранчевої революції. Своїм указом В. Ющенко встановив 22 листопада свято – День Свободи. Провідною подією першого святкування Дня Свободи стали виступи на відтвореній сцені Майдану провідників Помаранчевої революції, зокрема Юлії Тимошенко і Віктора Ющенка.

Президент В. Ющенко закликав команду Майдану до єдности і порозуміння перед виборами до Верховної Ради України наступного року. За словами Президента, парляментські вибори 2006 року дадуть відповідь на те, чи будуть збережені завоювання Помаранчевої революції, а чи українська історія потрапить до рук попереднього режиму.

У своєму виступі Юлія Тимошенко також закликала до об'єднання колишніх союзників у Помаранчевій революції, щоб, за її словами, обрати такого прем'єр-міністра, який би уособлював ідеали Майдану. Ю. Тимошенко емоційно заперечила чутки, що вона є політичним опонентом Віктора Ющенка.

22 листопада Президент США Джордж Буш з нагоди 1-ої річниці Помаранчевої революції виступив з спеціяльною заявою, вітаючи сотні тисяч громадян України, котрі рік тому виступили за захист демократії. Їхня сміливість і наполегливість під час тих днів на Майдані показали, що їхня любов до свободи і любов до Батьківщини є міцніша, ніж воля тиранів. „Минулорічна революція, – сказав Президент Дж. Буш, – це потужний приклад волі народу в дії. Водночас перед провідництвом Укріни була поставлена історична можливість та історична відпівідальність перетворити Україну в повбноцінну сучасну демократичну державу". Дж. Буш закінчив свою вітальну заяву думкою, що США будуть підтримувати зусилля Президента В. Ющенка і що Америка з гордістю представляє себе другом України.

До присутніх на Майдані звернулися провідники українських церков, зокрема Української

(Закінчення на стор. 3)

Прихильники Юлії Тимошенко несуть її через Майдан Незалежности до сцени перед її виступом на святі 1-ої річниці Помаранчевої революції.
Фото: УНІАН

Сенат США скасував дію додатку Джексона-Ваніка

Є сподівання, що Палата представників прийме подібне рішення

ВАШІНҐТОН, Д. К. – Під час вечірньої сесії у п'ятницю, 18 листопада, Сенат США одноголосно прийняв законопроєкт S632, який скасовує дію додатку Джексона-Ваніка щодо України та надає Україні статусу постійних нормальних торговельних відносин з США. Голова Комітету міжнародних відносин Сенату США, сенатор Ричард Лугар спонзорував законопроєкт S632, який отримав підтримку інших сенаторів з обох партій. У листі-зверненні до колеґ наприкінці жовтня ц.р. сенатори Р. Лугар та Барак Обама наголосили потребу скасувати дію додатку Джексона-Ваніка: „США повинні далі підтримувати ринкові реформи в Україні. Відміна дії додатку Джексона-Ваніка та налагодження постійних нормальних торговельних відносин стане основою, завдяки якій можна буде досягти дальшого прогресу у економічному партнерстві, яке щойно почало активно розвиватися".

Коментуючи прийняття S632, сенатор Р. Лугар заявив: „Цей законопроєкт доводить, що США підтримують розвиток вільної та заможної України. США повинні далі працювати з Україною для вирішення економічних питань між нашими країнами". Адміністрація Дж. Буша також підтримала скасування цього законодавчого акту.

УККА та його Вашінгтонське бюро – Українська Національна Інформаційна Служба (УНІС) – активно агітували за скасування додатку. Завдяки листам, які членські організації, відділи та члени УККА надіслали своїм сенаторам, вдалося отримати додаткову підтримку законопроєкту. Михайло Савків мол., президент УККА, коментуючи прийняття цього законопроєкту, заявив: „Скасування додатку Джексона–Ваніка демонструє Україні, що США є її справжнім стратегічним партнером і допомагатиме їй втілити заплянувані економічні реформи. Цей архаїчний закон совєтської ери залишився лише в книгах з історії".

В Україні вітають рекомендацію Сенату США щодо скасування дії поправки Джексона-Венніка стосовно України. У заяві уряду України говориться, що це є довгоочікуваний крок, який усуне з порядку денного українсько-американських взаємин проблему, яка є пережитком часів „холодної війни" і не відповідає духові українсько-американського стратегічного партнерства. Прийняття такого рішення у переддень річниці Помаранчевої революції сприймається, як свідчення підтримки з боку США демократичних змін в Україні.

Палата Представників розглядатиме це питання в січні 2006 р.

УНІС

Реквієм в пам'ять жертв Голодомору 1932-33 рр.

НЮ-ЙОРК. – У центральному храмі міста, соборі Святого Патрика, ієрархи українських Церков в США відправили урочисту Службу-реквієм на вшанування пам'яті мільйонів українців, які загинули під час Голодомору 1932-33 років.

У заході, організованому Українським Конгресовим Комітетом Америки (УККА) за сприяння Постійного представництва України при ООН та Генерального консульства України в Ню-Йорку, взяли участь численні представники української та американської громадськости.

Постійний представник України при ООН, Посол Валерій Кучинський зачитав звернення Президента України Віктора Ющенка до учасників Богослужіння. У своєму посланні В. Ющенко подякував американському народові, котрий першим визнав жахливі наслідки Голодомору 1932-33 років Назвавши Голодомор трагедією европейського маштабу, Президент України висловив сподівання на його визнання з боку усього світового співтовариства. За словами В. Ющенка, правда і пам'ять є запорукою того, що страхіття минулого не буде повторене в майбутньому.

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко зустрівся з послом ООН Ларсом Калінгсом

КИЇВ. – 21 листопада Президент України В. Ющенко напередодні Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІД, який відзначатиметься 1 грудня, зустрівся з спеціяльним послом Генерального секретаря ООН з питань ВІЛ/СНІД у Східній Европі Ларсом Калінгсом. Л. Калінгс повідомив, що Генеральний секретар ООН Кофі Анан відзначає суттєвий прогрес України на шляху боротьби з поширенням цієї хвороби. Україна була серед ініціяторів скликання у 2001 році спеціяльної сесії Генеральної Асамблеї ООН з питання ВІЛ/СНІД і є однією з 189 країн, що приєдналися тоді до Декларації про відданість справі боротьби з ВІЛ/СНІД.

Уряд США надасть Україні 138 млн. дол. допомоги

КИЇВ. – Уряд США надасть Україні допомогу на загальну суму близько 138 млн. долярів США. Це передбачено Меморандумом про взаєморозуміння між урядами України та США щодо основних напрямів та цілей програми допомоги у 2005-2006 роках. Документ підписали 21 листопада в Києві міністер економіки України Арсеній Яценюк та директор місії Агентства США з міжнародного розвитку в Україні, Білорусі та Молдові Ерл Гаст. Згідно з програмою, допомога надаватиметься на поліпшення інвестиційного клімату, прискорення розвитку малого та середнього підприємництва та підтримку сільського господарства.

Розпочалися переговори про спрощення візового режиму

БРЮСЕЛЬ. – Перше коло переговорів щодо укладення Угоди про спрощення візового режиму між Україною та Евросоюзом розпочалося 21 листопада. Українську делегацію на переговорах очолює заступник міністра закордонних справ України Валентин Наливайченко. Започаткування переговорного процесу є виконанням одного з пріоритетів Пляну дій „Україна-ЕС". Таким чином, українська та европейська сторони дотримуються взятих на себе зобов'язань розпочати обговорення угоди, яка має полегшити для громадян України поїздки до Евросоюзу, ще до початку зустрічі Україна-ЕС 1 грудня. Як уже повідомлялося, Україна в односторонньому порядку ввела безвізовий режим в'їзду на свою територію для громадян країн Евросоюзу та Швайцарської Конфедерації.

Головою комісії обрано українського дипломата

КИЇВ. – 21 листопада Постійного представника України при міжнародних організаціях у Відні Володимира Єльченка обрано на пленарному засіданні Підготовчої комісії Організації Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань головою цієї комісії в 2006 році. Одностайне обрання представника України на високу посаду цієї важливої міжнародної інституції є свідченням визнання державами-учасницями Договору послідовної й цілеспрямованої політики Української держави в галузі ядерного роззброєння та нерозповсюдження, її реального внеску в справу зміцнення міжнародного миру та безпеки. Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань був відкритий для підписання в 1996 році і є продовженням ряду міжнародно-правових документів у галузі обмеження та заборони ядерних випробувань. На сьогодні Договір підписали 176 країн, ратифікували – 125.

Р. Безсмертний подав у відставку

КИЇВ. – 21 листопада віце-прем'єр-міністер України з питань регіональної політики Роман Безсмертний, який очолює політраду „Народного Союзу „Наша Україна", подав заяву про відставку. Р. Безсмертний пояснив, він йде з урядової посади згідно з рішенням політради партії, щоб сконцентрувати свою працю на парляментській виборчій кампанії 2006 року. Р. Безсмертний також повідомив, що інші урядовці, які входять у виборчий список НСНУ, залишаться на своїх посадах і будуть займатися своєю безпосередньою працею. Рішення про доцільність відставки віце-прем'єра політрада НСНУ ухвалила 18 листопада. Раніше В. Ющенко заявляв, що хотів би бачити на чолі виборчого списку партії Ю. Єханурова.

Українські літаки – на міжнародній виставці

ХАРКІВ. – 21 листопада крон-принц емірату Дубаї Мухамед Бін Рашид Аль Мактум високо оцінив український літак Ан-74ТК-300VIP у перший день авіосалону „Дубаї-2005". Літак на виставці демонструє Харківське державне авіаційне виробниче підприємство. Після виставки літак Ан-74 вирушить у коротке турне країнами Північної Африки. Він призначений для перевезення 24 пасажирів в умовах максимальної зручности на 5 тисяч км. Загальний обсяг підтверджених замовлень на літаки Ан-74 різних модифікацій становить 18 машин.

Всесвітній форум українців відбудеться в серпні 2006 року

КИЇВ. – IV Всесвітній форум українців переноситься на 19-23 серпня 2006 року, повідомив 21 листопада голова Української Всесвітньої координаційної ради Михайло Горинь. Форум українців мав відбутися 21 листопада. Перенесення форуму зумовлено зміною в Україні політичного режиму, труднощами становлення владної команди і пов'язаною з цим неготовністю державних органів та всесвітніх українських громадських організацій до проведення такого широкомаштабного заходу. Президія УВКР листовно звернулася до Президента України В. Ющенка, голови Верховної Ради В. Литвина, прем'єр-міністра Ю. Єханурова з проханням провести перше засідання організаційного комітету IV Всесвітнього форуму українців до кінця нинішнього року, аби спільно з органами державної влади виробити тактику і стратегію проведення цього міжнародного заходу.

Керівники райхскомісаріяту України залишилися не покараними

НЮРНБЕРҐ. – На півдні Німеччини 20 листопада відбулася церемонія на відзнаку 60-ої річниці судових процесів в Нюрнбергу над чільними представниками адміністрації Гітлера, які стали підвалинами подальшим міжнародним судам з воєнних злочинів. Більшість чільних керівників Рейхскомісаріяту Україна, які пережили війну, залишилися не покараними. Райхскомісара України Еріха Коха, який був головним управителем нацистів в Україні, не засудили у Нюрнбергу. Сталін дозволив новому польському уряду судити його, але не за злочини скоєні в Україні, а в Польщі. Хоча Коха було засуджено до страти, але вирок не виконали. Він помер у 1986 році.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Усі кримінальні справи закриті

КИЇВ. – Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко та її чоловік Олександер Тимошенко (праворуч) на прес-конференції 19 листопада повідомили, що напередодні Верховний Суд України за участю 46 суддів виніс визначення, що всі кримінальні справи проти сім'ї Ю. Тимошенко, а також колишніх керівників компанії „Єдині енерґетичні системи України" закриті відповідно до законодавства, зважаючи на відсутність складу злочину. Ю. Тимошенко також заявила, що інформація в ЗМІ про те, що вона найближчим часом стане бабусею, не відповідає дійсності. *Фото УНІАН*

Україна відкинула ультиматум Росії

МОСКВА. – Прем'єр-міністер Росії Михайло Фрадков відклав візиту в Київ, призначену на 23 листопада, через невирішеність питання про транзит російського газу через Україну в 2006 році. В Росії це називають початком ґазової війни між Росією та Україною. Михайло Фрадков мав вилетіти до Києва, щоб запропонувати українському урядові з 1 січня 2006 року купувати російський ґаз за европейськими цінами, тобто приблизно по 160 долярів за 1 тис. кубометрів, і за гроші, а не за бартером. Зараз розрахункова ціна ґазу - 50 дол. за 1 тис. кубометрів. М. Фрадков раптово скасував свою візиту, коли в телефонній розмові з головою українського уряду Юрієм Єхануровим з'ясувалося, що це питання досі не узгоджене. За неофіційною інформацією, Росія вирішила покарати Україну за неготовність прийняти ґазовий ультиматум.

„Ґазпром" ще влітку зажадав від України, через яку експортується левова частка російського газу в Европу, перейти на ринкові ціни в розрахунках за транзит і постачання ґазу. Обсяг транзиту ґазу територією України в 2004 році склав близько 138 млрд. кубометрів, плян на 2005 рік – 128 млрд. кубометрів. У рахунок оплати за транзит газу „Ґазпром" в минулому році поставив 29 млрд. кубометрів газу, в цьому році обіцяє 23 млрд. кубометрів.

Президент Росії В. Путін сказав 22 листопада, що у країн, через які транзитом йдуть російські енергоносії, „з'являється спокуса паразитувати на російській економіці". Передбачалося, що при такій жорсткій позиції Росії українське керівництво здасться. Але Україна (мається на увазі Президент В. Ющенко) раптово зайняла жорстку позицію з газового питання. Не сам прем'єр Єхануров, а деякі вищі сили (і Фрадкову стало зрозуміло, що погоджуватись на ультиматум Москви Київ не збирається, а має намір продовжити торгівлю).

Голова комітету з міжнародних справ Державної думи Росії К. Косачев сказав, що час працює на Росію. Мовляв, дітися Україні нікуди, адже всі обсяги газу, які вона братиме несанкціоновано, записуватимуться у борг. „Україна сама винна, – додав К. Косачев, – вона відмовляється від союзницьких відносин з Росією, а хоче союзницьких цін. Цього не буде".

22 листопада 2005 г. На Майдані Незалежности в день святкування 1-ої річниці Помаранчевої революції. Фото УНІАН

Разом нас...

(Закінчення зі стор. 1)

Православної Церкви Київського патріярхату Філарет і Української Греко-Католицької Церкви Любомир Гузар.

Заклики до єдности соратників по революції перед парляментськими виборами пролунали також у виступах провідника Народного Руху, міністра закордонних справ Бориса Тарасюка, одного з „комісарів Майдану" Тараса Стецьківа та інших.

Після того, як Президент В. Ющенко відправив у відставку уряд Юлії Тимошенко, оцінки очолюваних обома політиками партій упали. Згідно з опитуваннями громадської думки, Партія реґіонів на чолі з Віктором Януковичем випереджає НСНУ і БЮТ. Европейські газети відзначають розчарування українців у „помаранчевій владі". Британська „The Independent" пише 23 листопада: „Натовпи українців, які розмахували помаранчевими прапорами, вчора зібралися на головній площі Києва, аби відзначити першу річницю початку Помаранчевої революції. Але замість веселого свята, цей ретельно спланований захід став сумішшю спогадів і обговорення драматичних подій, які привели до падіння уряду. Приглушений тон даного заходу пояснюється важким першим роком для двох осіб, які прийшли до влади на хвилі народного протесту: Віктора Ющенка, провідника опозиції, який став Президентом, і Юлії Тимошенко, піднесеної в прем'єр-міністри, а пізніше раптово відправленої у відставку".

Як відзначає видання, „рік по тому оптимізм народу „скис" в результаті звинувачень на адресу керівників „помаранчевого" уряду в тому, що вони не зуміли покінчити з ендемічною корупцією, проти якої вели кампанію, і заарештувати ключові фігури в адміністрації скомпрометованого Леоніда Кучми".

На думку „The Independent", найзгубнішим для В. Ющенка є звинувачення в тому, що його адміністрація гальмує розслідування вбивства журналіста Георгія Ґонгадзе. Глухий кут у розслідуванні справи Г. Ґонгадзе показовий для настроїв громадськости, яка вважає, що в Україні мало що змінилося.

„Люди у відчаї від того, що нікого з видних членів старого режиму не віддали під суд, а багато, з-поміж них і Ю. Тимошенко, стверджують, що В. Ющенко уклав з Л. Кучмою і його близькими дружками секретну угоду про те, що ті не піддаватимуться кримінальному переслідуванню", пише „The Independent".

Французька „Le Monde" також відзначає, що більшість українців розчарована. „Попри те, що торжества з нагоди річниці Помаранчевої революції в Києві були багатолюдними, більшість українців сьогодні розчарована відсутністю швидких змін на краще в економічному і соціяльному пляні". Газета відзначає, що „помаранчева" команда, яка прийшла до влади на початку 2005 року, погрузла у взаємних звинуваченнях у корупції, які привели до відставки кабінету Ю. Тимошенко. Економічна політика уряду, який обіцяв переглянути підсумки приватизації, проведеної при колишньому режимі, відлякала ділові кола, загальмувала економічне зростання і викликала зниження припливу чужоземних інвестицій. Популярність В. Ющенка, судячи з опитувань, знизилася з 72.8 відс. у квітні до 50 відс. у жовтні. „Та все ж, призначення в жовтні нового уряду було схвально сприйняте аналітиками і представниками ділових кіл, які сподіваються на поліпшення економічного клімату. А два головні досягнення революції, що визнаються навіть опозицією – свободу слова і чесну політичну конкуренцію, – вітають і українські, і чужоземні спостерігачі", - пише газета.

Українські політичні експерти вважають, що історичне значення Майдану та Помаранчевої революції для України полягає у зламі громадянської свідомости українців.

Директор Европейського інституту інтеґрації та розвитку Дмитро Видрін вважає, що історичне значення Майдану і Помаранчевої революції полягає „перш за все в оновленні, розвитку та удосконаленні душі народу".

За словами голови Центру досліджень політичних цінностей Олеся Донія, „Помаранчева революція – це другий етап національ-демократичної революції в Україні. Перший етап завершився формальним виборюванням Незалежности України. Саме тоді був закладений постійно діючий конфлікт: зовнішні ознаки були отримані від націоналпатріотів, але державне управління залишилося за методою старої номенклятури".

На думку директора Інституту глобальних стратегій Вадима Карасьова, „історичне значення Майдану і Помаранчевої революції полягає у тому слові, яким буде називатися день 22 листопада, – це свобода. Це перш за все виборювання демократичної свободи, намагання утвердити весь пакет економічних і громадянських свобод. Помаранчева революція була революцією загальнодемократичною, вона виникла як реакція на намагання попередньої влади обмежити право вибору українських громадян. І ось цей потужний афект втілився у стратегії протесту мас і вивів людей не тільки на київський, а й на загальноукраїнський Майдан, та створив основний стрижень того, що сьогодні ми називаємо Помаранчевою революцією".

Керівник соціологічної служби „Український барометр" Віктор Небоженко наголошує, що „історичне значення Майдану та Помаранчевої революції величезне. По-перше, воно продемонструвало, що частина населення, яке стає на певний час народом, може чинити організований спротив будь-яким авторитарним тенденціям. Водночас воно продемонструвало колосальну політичну ролю столиці України. Але найголовніше, розмови про можливий розподіл країни показали себе цілком необґрунтованими. Захід, центр України і столиця продемонстрували, що вони вміють захищати демократичні цінності, а схід зрозумів, що йому не вистачає сил захопити країну, і способи цього захоплення (авторитарні, через фальсифікацію, через злам людей) опиняються неприйнятними не лише для нас, але й для всього світу. І в цьому розумінні невідомо, де більше ми досягли педагогічного ефекту – для Заходу чи для Сходу. Зараз Схід активно переосмислює свою позицію. У них рівень амбіцій залишився високим, але усі чудово розуміють, що без діялогу „різних Україн" досягти згоди чи втихомиреного управління неможливо. Все це з'явилося завдяки Помаранчевій революції. Населення, учасники революції (як з одного, так і з іншого боку) виявились більш енергійними, розумнішими і сильнішими, ніж їхні вожді. Рівень еліти України, на жаль, набагато нижчий, ніж середній рівень свідомого українця. Це дуже сумно. Цей рік показав, що наша еліта вміє дуже швидко деградувати, але не вміє практично відновлюватися".

Перша річниця Помаранчевої революції – певний етап становлення української політичної нації, результат розвитку першого етапу державности і перехід до нового етапу. Якщо до Помаранчевої революції багато людей сподівалось, що заміна при владі одних людей на інших може змінити сутність влади і запропонувати якийсь новий формат існування суспільства і держави, то після року, що минув, стало зрозуміло для абсолютної більшости, що це – ілюзія. Назріла потреба пояснити людям, що такий підхід себе не виправдовує, і потрібен інший, який полягає у тому, що треба будувати інститути та по-іншому організовувати сам механізм існування суспільства і влади, їхніх взаємин. Якщо суспільство не буде контролювати владу, то без цього контролю нічого змінити неможливо. На це слід спрямовувати стан громадської свідомости і уявлення про те, яким чином може змінюватися життя на краще.

Л. Хм.

В ніч 22 на 23 листопада 2004 р. Початок Помаранчевої революції. Фото: Фелікс Хмельковський, „Свобода", ч. 49, 2004 р.

АМЕРИКА І СВІТ

Сенат США вимагає від Білого Дому звітів щодо Іраку

ВАШІНҐТОН. – 15 листопада Сенат США ухвалив резолюцію, яка зобов'язує Президента Буша надавати американським законодавцям реґулярні публічні звіти про хід воєнних операцій в Іраку. Цю пропозицію підтримали 79 сенаторів, 19 були проти. Більшість сенаторів відмовилися внести до резолюції вимогу щодо запровадження чіткого пляну виведення з Іраку американських військових. Хоч Президент Джордж Буш публічно привітав резолюцію Сенату, американські спостерігачі називають її свідченням все більшої недовіри до іракської політики Білого Дому, й то навіть серед однопартійців Президента. Через кожні три місяці американські законодавці хочуть отримувати від Білого Дому докладну інформацію про перебіг воєнної кампанії в Іраку та про процес передання повної влади іракцям. У резолюції сенатори також назвали наступний рік роком відновлення повного суверенітету Іраку, що, на їхню думку, створить передумови для початку виведення з цієї держави американських військ. незважаючи на те, що демократам у Сенаті не вдалося переконати республіканців підтримати вимогу про визначення конкретних термінів виведення військ, однак, їхні провідники вже назвали останню резолюцію „вотумом недовіри політиці Буша". На противагу їм, сенаторі-республіканці вважають, що резолюцію адресовано іракській владі. Один з її авторів сенатор Том Ворнер каже, що резолюція покликана спонукати іракську владу брати на себе більшу відповідальність за власну безпеку. „Вона надсилає сиґнал іракському народові, з чим ми усі погоджуємося. Ми вже зробили свою справу. Решта тепер за вами", – сказав Том Ворнер.

Перша візита Президента США до Монголії

УЛАН БАТОР, Монголія. – Джордж Буш став першим американським президентом, який відвідав Монголію. Уздовж вулиць столиці Улан Батора в понеділок, 21 листопада, його вітали тисячі людей. Дж. Буш зустрівся з монгольським президентом Намбаріїном Енхбаяром та виступив у парляменті, де подякував за відрядження понад сотні монгольських військовиків до Іраку для участи в очолюваній США коаліції. Візита до Монголії стала останньою зупинкою у тижневій подорожі Президента Буша по країнах Азії. Напередодні, 20 листопада, Президент Дж. Буш провів переговори у Пекіні з китайським президентом Ху Дзінтао, який намагався переконати його, що Китай зробить усе можливе, аби зменшити торгівельний дисбалянс з США і, що Китай проведе ревальвацію юаню, що, як сподіваються США, зменшить потік дешевого китайського експорту до країни. Також з китайського боку пролунала обіцянка докласти більше зусиль для припинення нелеґального копіювання американських товарів. Президент Дж. Буш закликав китайське керівництво запровадити більше політичних та релігійних свобод, а також провести переговори з тибетським духовним провідником у засланні Далай Ламою.

Країни АТР хочуть поступок від ЕС в торгівлі

ПУСАН, Південна Корея. – Представники Організації економічного співробітництва країн Азіятсько-Тихоокеанського реґіону під час своєї чергової зустрічі, котра минулогон тижня, 17 і 18 листопада, відбувалася в Південній Кореї, намагалися посилити тиск на Европейський союз, аби він зменшив сільськогосподарські тарифи та субсидії, і чекають від Евросоюзу більшої гнучкости напередодні переговорів з проблем світової торгівлі, що мають відбутися в Гонг-Конгу наступного місяця. Питання лібералізації торгівлі сільськогосподарською продукцією збурило багатотисячні демонстрації в передмісті Пусану, де відбувалася зустріч. Поліція застосувала водомети для розгону протесту, учасники якого намагалися прорвати кордон безпеки. На зустрічі також обговорювалися проблеми поширення пташиної ґрипи та подолання тероризму. Президент США Джордж Буш, промовляючи до понад 20 керівників країн, зібраних на зустрічі організації, до якої належать і США, закликав країни реґіону посилити тиск на М'янму (Бірму), вимагаючи від неї демократичних реформ. Гострі, хоч і неформальні, дискусії точилися щодо ядерної програми Північної Кореї.

Білоруські ЗМІ ведуть антиамериканську кампанію

МІНСЬК, Білорусь. – Посол США у Мінську Джордж Крол 16 листопада звинуватив державні засоби масової інформації Білорусі в розгортанні антиамериканської кампанії. За словами дипломата, білоруські засоби масової інформації реґулярно друкують матеріяли про те, нібито США намагаються дестабілізувати ситуацію в країні, щоб нав'язати Мінську свою волю. Заява американського Посла прозвучала під час його зустрічі з журналістами.

В. Путін пообіцяв Японії новий трубопровід

МОСКВА. – Президент Росії Путін підтвердив, що Росія будуватиме новий трубопровід з Сибіру до тихоокеанського узбережжя, щоб постачати нафту для Японії. Промовляючи у Токіо в понеділок, 21 листопада, В. Путін сказав, що трубопровід покращить енергопостачання усього Азійсько-Тихоокеанського реґіону. Тим часом політичні коментатори припускають, що оголошення, як виглядає, покладе край сподіванням Китаю на трубопровід, який пролягав би до промислових районів на китайській півночі. Президент В. Путін сказав японцям те, що вони хотіли почути, – пропозицію щодо нафтопроводу, яким до Японії можна буде постачати чверть потрібного їй обсягу нафти. Нафтопровід будуть тягнути до російського тихоокеанського узбережжя навпроти Японії, але Росія має намір постачати нафту цілому тихоокеанському реґіону, а не лише Японії. Китай і Японія – найбільші у світі споживачі нафти після Сполучених Штатів Америки. Обидві країни шукають нових джерел енергоносіїв за межами Близького Сходу. Економічні експерти передбачають, що Росія проситиме у Японії великого фінансового внеску у цей новий проєкт.

Аріель Шарон очолить нову партію

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністер Ізраїлю Аріель Шарон попросив президента країни розпустити парлямент, щоб відкрити шлях до позачергових загальних виборів, у яких А. Шарон братиме участь на чолі нової політичної партії. Президент Ізраїлю Кацав сказав, що вибори треба провести якомога швидше, а політичні оглядачі можливою датою називають березень наступного року. А. Шарон вже надіслав листа до партії Лікуд, в якому повідомив, що йде з посади голови партії і створює нову центристську політичну силу. Принаймні 14 депутатів-членів партії Лікуд, включно з п'ятьма міністрами, повідомили, що підуть за А. Шароном. На думку аналітиків, А. Шарон дуже ризикує, оскільки таке несподіване політичне рішення змусить решту світу, особливо палестинське керівництво, турбуватися щодо того, що все це може означати. Радники А. Шарона кажуть, що він залишає партію Лікуд, одним з засновників якої був, аби розірвати зв'язки з крайньоправим крилом партії, котре протистояло виведенню ізраїльських військ зі Смуги Газа. Тому створення власної партії, що звільнить його від обмежувань з боку правих лікудівців, здалося А. Шаронові найкращим засобом.

Грузія святкує 2-гу річницю Революції троянд

ТБІЛІСІ, Грузія. – 22 і 23 листопада в Грузії відбулися маштабні святкування в зв'язку з другою річницею ґреволюції троянд. В урочистих заходах взяли участь президенти Румунії, України й Естонії. Напередодні грузинський президент Михайло Саакашвілі заявив, виступаючи по національному телебаченню, що вважає своєю головною метою „відновити територіальну цілісність Грузії та повернути Абхазію". До другої річниці революції з Парижу до Тбіліського пантеону перенесено прах керівника антибільшовицького повстання 1924 року князя Каїхосро Чолокашвілі. У межах святкування в грузинській столиці відбулася конференція, присвячена розвиткові демократичних процесів у реґіоні, кілька концертів і урочиста церемонія закладення першого каменя нового монумента Зураба Церетелі на площі Свободи.

Мером американського міста став 18-річний хлопець

ГІЛСДЕЙЛ, Миш. – Наймолодший міський голова - 18-річний Майкл Сешінс (Michael Sessions) - вступив на посаду у понеділок, 21 листопада, в американському містечку Гілсдейл (штат Мишиґен). Майкла обрано посадником Гілсдейла, в якому проживають вісім тисяч осіб, ще 8 листопада. 18 років йому виповнилося 22 вересня. Його шлях до посади голови міста був нелегким: у травні цього року йому сповістили, що він має право реєструватися в кандидати, оскільки він сам ще не досяг віку, коли можна голосувати. Коли ж у вересні Майклу виповнилося 18 років, він одержав картку виборця і вдразу ж подав заяву на участь у передвиборному замаганні. Передвиборну кампанію він сплатив з власної кишені – 700 долярів, які заробив за літо. Після вступу на посаду міського голови Майкл управлятиме містом зі своєї спальні в будинку батьків, оскільки будинку для мерії в місті ще не збудовано.

Ангела Меркель - канцлер Німеччини

БЕРЛІН. – Німецький парлямент проголосував за призначення Ангели Меркель канцлером країни. Вона буде першою жінкою на цій посаді. За її кандидатуру віддали голоси майже 400 депутатів, але 51 член урядової коаліції голосували проти, і це може стати проблемою в близькому майбутньому. На цей момент вона ще не при кермі. Листа про її призначення має надіслати їй німецький президент Херст Келлер, і лише після цього вона складе присягу, а відтак призначить своїх міністрів і піде до резиденції канцлера, де Герхард Шродер офіційно передасть їй канцлерські повноваження.

Останній літак США полишив Узбекистан

ТАШКЕНТ, Узбекисан. – На початку цього тижня Американські військові повідомили, що їхній останній літак залишив цю країну, таким чином завершуючи чотирирічне розташування у ній. Речник Пентагону повідомив, що контролю над базою Карши-Ханабад було повернуто узбецькій владі під час церемонії спуску американського прапора. Сполучені Штати взяли в оренду цю базу для проведення операцій в Афганістані 2001 року. У липні цього року уряд Узбекистану вимагав від США вивести своїх військових протягом шести місяців – по тому, як Вашінґтон покритикував насильницьке придушення масових протестів проти узбецької влади у місті Андіжан.

В ОАЕ побудують найбільше летовище в світі

ДУБАЙ, ОАЕ. – Об'єднані Арабські Емірати представили плян створення в місті Дубай летовища, що змогло б б обслужити 120 мільйонів пасажирів щороку. Летовище „Jebel Ali International Airport" площею 140 кв. кілометрів стане найбільшим у світі й у 10 разів перевершить за розміром нинішні повітряні ворота Дубаю. Це має задовольнити потреби реґіону принаймні до 2050 року. Нове летовище буде мати шість злітно-посадних смуг і досить приміщень, щоб умістити 12 мільйонів тонн вантажів щороку. Проєкт здійснюватиметься кількома будівельними чергами і потребує 8,17 мільярда долярів інвестицій. Будівельні роботи почнуться впродовж трьох найближчих місяців. На нинішній день найбільшим летовищем у світі вважають лондонський „Гітров", розміри якого дозволяють обслужити 83,5 мільйона пасажирів щороку.

За матеріялами ЗМІ

Палата Представників дала дозвіл на побудову в столиці пам'ятника жертвам Голодомору

Сенат розглядатиме законопроєкт на початку нового року

ВАШІНҐТОН, ДК. – 16 листопада Палата Представників Конґресу США прийняла законопроєкт HR 562, який дозволяє побудувати пам'ятник на федеральній землі у Вашінґтоні для вшанування жертв Голодомору в Україні у 1932-1933 роках.

Член Конґресу Сендер Левін представив цей законопроєкт 2 лютого 2005 року, і він був переданий на розгляд Комітету ресурсів того ж дня. 9 червня ц.р. Підкомітет національних парків Комітету провів слухання щодо цього законопроєкту. Під час слухання більшість членів підкомітету підтримали цей законопроєкт, але реґіональний директор Комітету національних парків Джозеф Лорер, відповідальний за столицю США, висловив опозицію законопроєктові. „Ми вважаємо, що створення окремих меморіялів для індивідуальних громад, – сказав він, – зменшить важливість Меморіялу жертвам комунізму, а також може потенційно створити прикрі змагання серед різних груп за обмежену кількість місць, де можна встановити пам'ятники у нашій столиці".

Дж. Лолер висловив думку, що загальний Меморіял жертвам комунізму також вшанує і жертв українського Голодомору. У відповідь конгресмен С. Левін – спонзор HR 562 та співголова Конґресового Українського Кокусу (КУК), та Українська Національна Інформаційна Служба (УНІС) подали документовані арґументи, які доводили зворотнє. В результаті законопроєкт HR 562 отримав підтримку переважної більшости членів Підкомітету.

Протягом 2005 року УНІС продовжувала ретельно працювати, щоб заручитися підтримкою якомога більшого числа членів Конґресу. На час прийняття законопроєкту його співспонзорували 36 членів Палати Представників.

С. Левін подякував проводові Палати Представників за прискорення голосування стосовно цього законопроєкту, а також своїм колеґам з обох партій за підтримку. „Цей законопроєкт, – підкреслив конґресмен, – є важливим для всього людства. Він є важливим для 1.5-мільйонової української громади США, включно з багатьма моїми виборцями. Він має важливе значення для народу України, який сміливо ступив на шлях розбудови демоократичного, вільного суспільства, а також для всіх нас, хто цінить свободу...".

Коментуючи цей визначний день в Конґресі, президент УККА Михайло Савків мол., сказав: „Прийняття цього законопроєкту наблизило нашу громаду до здійснення нашої мрії краще поінформувати американський загал про жахи, яка пережив український народу під час Голодомору 1932-1933 років. Роками цей пам'ятник нагадуватиме про його жертви. Ми не могли б цього досягти без підтримки С. Левіна, КУК та наших друзів в Конґресі".

УНІС

Реквієм...

(Закінчення зі стор. 1)

Звертаючись до присутніх, В. Кучинський нагадав про ухвалений у 2003 році за ініціятивою України офіційний документ ООН – Спільну заяву з нагоди 70-их роковин Голодомору, де вперше в історії ООН Голодомор було визнано національною трагедією українського народу, спричиненою брутальними діями та політикою тоталітарного радянського режиму.

Голова УККА Михайло Савків ознайомив зібрання зі зверненням Президента США Джорджа Буша. „Мільйони українців зазнали утиск сталінського тоталітарного режиму та постраждали від нищівного Голодомору 1932-33 років, і світ завжди пам'ятатиме тих, хто віддав життя у боротьбі проти зла", – йдеться у посланні Президента США.

У зверненні також зазначається, що з часу здобуття незалежности у 1991 році український народ продемонстрував тверду відданість ідеалам свободи, а Помаранчева революція стала потужним прикладом демократії у дії. „В особі Президента В. Ющенка народ України має сміливого провідника. Америка пишається тим, що може називати Україну своїм другом", – говориться у зверненні Президента США.

Своє звернення надіслав також посадник Нью-Йорку Майкл Блумберг, який 19 листопада 2005 року проголосив в Нью-Йорку Днем пам'яті жертв геноциду в Україні.

Укрінформ

Приєднайтеся до акції „Запали свічку"

26 листопада у Києві та реґіонах України здійснюватимуться загальнодержавні заходи з вшанування пам'яті жертв голодоморів і політичних репресій в Україні. Зокрема передбачено, що Президент України Віктор Ющенко візьме участь у церемонії закладання Меморіяльного комплексу жертвам Голодомору на Софійському майдані. Він очолить колону, яка пройде Скорботною ходою до пам'ятного знаку „Жертвам Голодомору 1932-1933 років". Президент України оголосить загальнонаціональну хвилину мовчання, відразу після якої розпочнеться акція „Запали свічку", що проходитиме одночасно на всій території України.

З метою вшанування пам'яті жертв тих трагічних подій в Україні пропонуємо приєднатися до загальноукраїнської акції „Запали свічку". Також були б вдячні за повідомлення про цю акцію у США.

Сергій Погорельцев,
Генеральний консул України в Нью-Йорку

Польща опублікує таємні архіви Варшавського договору

ВАРШАВА. – Протягом найближчих тижнів польські архіви просовєтського Варшавського договору потраплять до Інституту народної пам'яті, – заявив міністер оборони Польщі Радослав Сікорський після зустрічі в Брюселі з Генеральним секретарем НАТО Япом де Хоопом Схефером. Міністер підкреслив, що керівник Північноатлантичного альянсу дуже зацікавлений майбутнім розсекреченням документів Варшавського Договору.

Варшавський договір (ВД) про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу заснував Совєтський Союз в 1955 році у Варшаві. Країни - учасниці: Албанія (з 1962 року не брала участи у діяльності, а 1968 року вийшла з ВД), Болгарія, Угорщина, НДР (після об'єднання Німеччини 1990 року вийшла з ВД), Польща, Румунія й СССР. 1 липня 1991 року в Празі Болгарія, Угорщина, Польща, Румунія, СССР і Чехословаччина підписали протокол про припинення чинности Варшавського договору.

Бі-Бі-Сі

Мед з пасіки Віктора Ющенка продавали на благодійному авкціоні

ХАРКІВ. – Благодійний авкціон для збору коштів на реставрацію Харківського театру опери і балету ім. Лисенка відбувся у суботу, 19 листопада. На фото зліва: російський підприємець Павло Фукс (уродженець Харкова) тримає куплене за 1 млн. грн (близько 200 тис. дол. США) розписне корито, надане Президентом України В. Ющенком. Окрім корита, Президент надав для продажу три барильця меду з своєї пасіки, які були продані за 2.5 млн. грн. (близько 500 тис. дол. США). На фото в центрі харківський підприємець, керівник мережі універсамів „Тарґет" Олександер Протас отримує куплене їм за 500 тис. грн. (близько 100 тис. дол. США) барильце з медом з пасіки Президента України. На фото праворуч: Народний архітектор Юрій Шкодовський грає на гітарі під час благодійного авкціону у Харкові. *Фото УНІАН*

Устами Президента говорить Україна

Перша річниця Помаранчевої революції, зі зрозумілих причин, не пов'язана з пишними святкуваннями, з військовими парадами і фаєрверками, зате пов'язана з великим бажанням кожного громадянина України зрозуміти, що ж здобуто за цей перший рік після могутнього всенародного зрушення, які ідеали Майдану втілені чи втілюються, а які виявилися чи виявляються ніби відсуненими убік, ніби забутими. Та добре, що не лише люди, але й влада має це саме бажання – з'ясувати всі позитиви і негативи сьогоднішнього моменту, підкреслити очевидні зміни, які вже відбулися в українському суспільстві, і сміливо кинути жмут світла на причини певних недотягнень.

Все це знаходимо у глибокому змістом і емоційно щирому радіозверненні Президента України Віктора Ющенка до українського народу 19 листопада. Кожне слово цього тексту хвилює не лише нагадуванням про всеукраїнське помаранчеве полум'я, з якого, на подив усього світу, поставала нова Україна, нова нація, але також до людських сердець і розумів палко і переконливо промовляє та частина звернення, де йдеться про виклики, котрі стоять перед Україною тепер.

Президент повідомив, що своїм Указом заснував в Україні заслужене нею свято – День Свободи, котре буде святкуватися щороку 22 листопада. Бо „свобода – головне надбання Майдану". Але започаткований революцією шлях за один-єдиний рік не міг привести до здійснення всіх плянів, надій та очікувань. „Ми прийняли країну з багатьма проблемами, з кольосальними хворобами в різних галузях... Для поступу потрібен час. І найбільший гріх – це зневіра й розчарування. Тому гасла Майдану залишаються не менш актуальними, аніж рік тому", – підкреслив В. Ющенко і повідомив про ще один новий Указ: „Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції". Знову прозвучало: „Бандитам – тюрми!", знову було стверджене історично значуще: „Схід і Захід разом!", знову Президент повторив непромінальну істину: „Разом нас багато і нас не подолати!", бо „тільки разом ми змінимо країну".

Це „разом" в сьогоднішньому політичному контексті означає передусім парляментські вибори наступного року. „Я переконаний, що результати виборів дозволять закріпити демократичні перетворення. Вірю, що кожен з вас займе активну громадянську позицію, й у березні 2006 року ми разом обиратимемо майбутнє нашої країни. Разом ми побудуємо заможну країну, про яку мріяли наші діди і прадіди", – сказав Президент.

На жаль, правдою є, що в новій Україні ще не викорінені всі старі проблеми, але будьмо справедливі – помічаймо і недоліки, і досягнення. На цю об'єктивність щодо України спромагаються й закордонні ЗМІ. Наприклад, лондонська газета „Guardian" цитує не тільки розчарованих киян, але й тих українців, котрі бачать неспростовний поступ, рух уперед. Навіть Сергій Лещенко, котрий критикував В. Ющенка-батька за Ющенка-сина, визнав, що „свобода слова в Україні зросла щонайменше на 500 відсотків".

По-різному оцінюють цей український рік у Москві. Якщо відомий українофоб, депутат Державної Думи Костянтин Затулін радіє з того приводу, що „розпалася помаранчева каліція" і в українському уряді вже „нема тих, хто погрожував експортом революції до Росії", то не менш відомий російський політик, прихильник України і радник Президента В. Ющенка Борис Нємцов дивиться на справу зовсім іншими очима: „Україна – єдина демократична країна на просторах СНД. В Україні є свобода друку, політична конкуренція, опозиція, є незалежний суд, незважаючи на всі ексцеси і корупцію".

Іншими словами, Помаранчева революція створила основу, на котрій можна твердим кроком рухатися далі вперед.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про спрощений підхід до свята

Коли пишу ці рядки, вже тільки три дні відділяє нас від цього „свята індика", як ми, українці, загально називаємо оце чи не найбільш урочисте свято в американському календарі.

Справді, День Подяки – це патріотичне, але рівночасно і релігійне свято американського народу, яке призначене на те, щоб подякувати Господеві за усі дари та за усі блага, які приніс Він нам усім, що живемо на американській землі. Так принаймні інтерпретується День Подяки, який був заснований в XIX столітті і передає бажання перших поселенців цієї землі, щоб усі її мешканці могли подякувати Всевишньому за усі блага, які допомагають їм жити спокійно, затишно, без журби про завтрашній день.

Це свято не вимагає пояснення чи якоїсь інтерпретації, бо, здається, воно надто ясне та відоме на цілому світі, а не лише тут, в США. А все ж ми, українці, оті нові поселенці американської землі, якось дивно ставимося до нього і до поваги Дня Подяки, який ми можемо спокійно відзначати, поселившись тут. Бо ми пов'язали зовсім звичаєву форму оцього Дня Подяки, в якому від початку стала головною стравою домашня птиця – індик, із поважним завданням збірної подяки цього дня в одне, і так „свято індика" стало для більшости українців з говору такі традицією.

Скільки то разів довелося вже нам чути про „свято індика" та про перенесення наголосу на їжу, що притаманна для Дня Подяки, а не про поважне і доцільне значення цього дня, який припадає на третій четвер місяця листопада та яким американський народ дякує за все, що йому дане для існування і доброго проживання.

Тому, що це свято зв'язане, як інші традиційні свята, також з традицією особливої їжі (і це добре знаємо ми, українці, що так стараємося у своїх святах дотримуватися звичаїв наших предків) саме ця їжа вплинула на наше українське пов'язання, а принаймні пов'язання у розмовах та окреслення – „свято індика". А це видається надто примітивне окреслення того вийняткового американського свята, яким мешканці цієї землі стараються подякувати Господу за усі блага та успіхи, що мають, живучи тут.

Розуміється, ми можемо так само дякувати в цей листопадовий день за те, що ми живемо тут свобідно, нарівні з усіми іншими мешканцями, що можемо працювати і можемо бути собою, українцями. А що будемо в цей День Подяки їсти – це вже другорядна справа, яка нікому не є особливо цікава.

Отже, перестаньмо говорити навіть у вузькому колі родини чи приятелів про „свято індика", а вітаймо поважно свято чи День Подяки, в якому ми можемо справді нарівні з усіма іншими мешканцями дякувати Богові за все, що маємо, а перш усього – за свобідне, спокійне життя, без журби про завтрашній день та що на ньому поставимо на стіл.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040 adsukrpubl@att.net
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 дод. 3042

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

У мене з'явилися друзі в Україні

Мені 15 років, я вчусь в українській недільній школі Нижнєкамська, де вчителькою Людмила Найденко. Вперше мене привів до школи тато, коли я ще ходив у дитячий садок. В школі я навчився розмовляти українською мовою, читати, писати, а оскільки ми часто виступаємо з концертними програмами, я досить вільно відчуваю себе на сцені. Я дуже вдячний нашій школі, яка відкрила для мене всю красу культури моїх пращурів.

В 2003 році УССПУ з Філядельфії (голова Зеновій Квіт) влаштувала наш відпочинок у Львові, де ми ходили по численних старовинних музеях міста, були в театрах і храмах, ходили на екскурсії в Карпати, зустрічалися з сином генерала УПА Романа Шухевича – Юрієм. Влітку нинішнього року ми знову відпочивали в Україні. Цього разу влаштувати вакації нам допомогла голова Всеукраїнського жіночого комітету Ольга Кобець (основним нашим спонзором була пані Наталка Іванів). Жили ми в Червоному Урочищі Тернопільської области. Дві доби їхали до Києва, де до нас приєдналися діти з Києва, Борисполя, Змієва, що на Харківщині, Бара Вінницької области. Було нас 19 дітей і 4 керівників.

Вмивалися ми з джерел, купалися у найвищому водоспаді Поділля (16 метрів висоти!). Це було дуже незвичайно і захоплююче. На Дністрі купалися, відпочивали, палили багаття, варили смачну юшку. Програма нашого відпочинку була ретельно спланована і пройшла конкурсний відбір у Всеукраїнському жіночому комітеті. Наприклад, треба було відповісти, з якої мови прийшло твоє ім'я, чому тебе назвали саме так, чи відповідає твій характер імені? Ми брали участь у двогодинній службі в греко-католицькій церкві. Для багатьох з нас це було вперше, тому незвичайно і цікаво.

Україна – земля моїх дідів. Цього літа ми були в історичному музеї міста Заліщики. Їхали довго, близько двох годин. Коли зайшли до музею, стомлено присів відпочити в кінці залі. Поруч вже сиділи два дідусі. Один з них (з орденами на піджаку) щось пояснював другому. До мене долинули слова: „Саме тут стояв кулемет, а отут були окопи". Я зрозумів, що він був учасником зображеного на панорамі бою, і запитав його, чи це так. Дідусь сказав: „Так, я ветеран Червоної Армії і воював проти німців". Приєднався до нас другий співрозмовник: „А я ветеран УПА, ми воювали один проти одного". Перший додав: „Сам я з місцевих, тому після війни був відісланий воювати на Далекий Схід. Але відчуваю себе ветераном УПА, тому що воював за свободу рідної землі". Ці слова і сама зустріч мене дуже вразили.

За два тижні перебування в таборі у мене з'явилося багато нових друзів в Україні, багато дізнався з минулого і сучасного України, навчився спілкуватись і знаходити спільні інтереси з незнайомими людьми, вдосконалював українську мову, і це збережу в своєму серці на все життя.

Віктор Савенко,
м. Нижнєкамськ,
Республіка Татарстан, Росія

„Western Union" завжди готовий допомогти

Час – не гроші, проте його так само завжди бракує. І чим довше живемо, тим менше у нас, на відміну від грошей, залишається часу.

Якщо гроші можна заробити або вкрасти, то час купити неможливо. Саме тому він цінується більше, ніж гроші. А що робити, коли у вас є гроші, але часу на їх використання – обмаль?

Еміґрантів з колишнього Радянського Союзу, тільки у великому Ню-Йорку майже мільйон. Проте якщо навіть вся ваша сім'я зібралась і виїхала з України, завжди хтось з далеких родичів чи друзів і нині живе десь у Львові, Одесі чи Жмеринці. Ми гадаємо, що стали міцно на ноги у новому краю, і цілком зрозумілим є наше бажання поділитися своїми духовними і матеріяльними надбаннями з нашими близькими у далекій Україні.

Якщо вам потрібно, щоб наша допомога прийшла вчасно до вашої родини чи друзів, довірте свої гроші компанії „Western Union". Вона довела свою надійність і здобула визнання в Україні, Росії та інших республіках колишнього Союзу насамперед завдяки оперативності та бездоганної якості своїх послуг. Сьогодні компанія „Western Union" лише за декілька хвилин пересилає доручені їй гроші тим, хто з вашої родини живе в Україні.

Бажає пересвідчитись? Зателефонуйте своїм рідним, і вони вам розкажуть, яким швидким і зручним було отримання грошей у місцевій аґенції „Western Union".

Я знаю одного хлопчину, який приїхав до Америки і почав заробляти 15 долярів за годину. Він працював лише 4 години на день, проте 60 долярів – це були великі гроші для його сім'ї. Одного дня він раптом збагнув, що заробляє протягом свого чотиригодинного робочого дня більше, ніж його колишня улюблена вчителька в Україні за цілий місяць. Тоді він узяв ті 60 долярів і старанно вивів карлючками: „Дорога пані вчителько! Ось ваша платня за цілий місяць наперед. Я стільки заробляю протягом одного дня. Будь ласка, використайте їх влітку, щоб добре відпочити".

І кинувся шукати друзів чи знайомих, щоб передати їй гроші, доки ще літо триває... Тоді він довідався про „Western Union". Спочатку боявся, що його улюблена вчителька отримає гривні замість долярів в аґенції „Western Union", але працівник компанії запевнив хлопця, що незалежно від місця розташування аґенції „Western Union", в усіх республіках колишнього Союзу гроші будуть виплачені в тій валюті, в якій були надіслані, тобто в долярах США.

Під час наступної телефонної розмови в голосі вчительки бриніли сльози радості. Вона вже отримала гроші... „Дякую тобі, синку... але ж мені незручно... Ти не повинен був це робити, Сергійку!" – сказала вона. „Може й не повинен був, – відповів хлопець, – проте мені хотілося, щоб Ви зраділи, довідавшись, що я можу це зробити". Я бачила, як цей хлопець гордився собою.

„Тільки те, що ти подарував іншим, є справді твоїм", – говорить народне прислів'я.

Не баріться – поділіться з іншими. Віддайте частину того, що маєте, навіть якщо ви не дуже багаті, а ваш надійний друг „Western Union" чесно виконає це доручення.

Адже немає більшої радости, ніж зробити щасливими інших. Тому поспішайте робити добрі справи.

Ганна Левіна,
Ню-Йорк

27 листопада у Філядельфії буде вшановано пам'ять жертв Голодомору

Український Громадський Комітет міста Філядельфії і околиць для відзначення 72-ої річниці Великого Голодомору-геноциду, створеного штучно Кремлем проти українського народу в 1932–1933 роках , повідомляє все українське громадянство міста Філядельфії і околиць, що пам'ять жертв Великого Голоду, в 72-гу його річницю буде вшановано в усіх наших українських церквах – православних, католицьких і українських баптистських в неділю, 27 листопада 2005 р.

У цій справі Громадський комітет вислав до наших українських Владик і пастора Д. Логіна листи з проханням, щоб вони у вищезгаданій справі вислали розпорядження до усіх отців-настоятелів парафій, під їх юрисдикцією, щоб вони у своїх церквах, після Божественної Літургії, відслужили Панахиди за спокій душ наших братів і сестер, замордованих Голодом.

За Громадський комітет:
Уляна Мазуркевич, голова
Петро Клюк, секретар

Почин, гідний наслідування

Від імені духовенства, Ради директорів і парафіян Української православної катедри св. Володимира в Пармі я висловлюю подяку за ваше поміщування дописів та знімок з життя нашої української громади.

Ми вдячні за вашу співпрацю і надсилаємо пожертву на пресовий фонд, щоб частинно допомогти в покритті значних видатків, що їх вимагає видавання „Свободи".

о. Іван Р. Наконечний,
Парма, Огайо

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Друга молодість Союзівки – це можливо!

На Союзівці

Рома Лісович

Цьогорічний сезон на Союзівці вже закінчився, однак багато членів нашої громади продовжує активно цікавитися оселею, запитуючи: „Що там відбувається сьогодні?", „Які пляни на майбутнє?", „Чи стало це гарне місце ще кращим?", „В якому стані втілення ідеї 'кондо'?".

В останні два роки було докладено багато зусиль, щоб зберегти нашу улюблену Союзівку. Старанно вивчалися різні ідеї, фахово оцінювалися пропозиції, втілювались в життя найпрактичніші проєкти. Було ще раз переглянуто попередні висновки Комітету Союзівки, оцінено пропозиції окремих членів, відбулися наради з професійними консультантами. Ми цінуємо зусилля кожного в цьому важливому і досить, повірте, складному процесі.

Відвідувачі Союзівки бачать і відчувають позитивні зміни. Наприклад, кількість гостей зростає завдяки тому, що з часу Помаранчевої революції покращилась поінформованість про Україну. Ми є свідками відродження інтересу до вивчення нашої етнічної спадщини. Ми чітко усвідомлюємо необхідність збереження нашої українсько-американської спільноти. Союзівка – ідеальне місце для досягнення цієї мети. Де можна знайти кращий і красивіший куточок для того, щоб зустрітися з іншими українськими американцями та поділитися багатою культурною спадщиною? Молодечі та дитячі табори процвітають, тому що молоді сім'ї знову, як і в дитинстві, приїздять з дітьми до Союзівки. Молоді подобається курорт, як найкраще місце для зустрічей і спілкування. Здобули популярність програми Союзівки для літніх людей, спрямовані на вирішення пенсійних, забезпеченевих та медичних питань, і ці програми пропонуються на мові, яку розуміють члени нашої спільноти.

Будинки на оселі продовжують ремонтуватись, хоч і повільно. Вартість перебудови та оновлення старих будівель дуже висока, але крок за кроком відбуваються покращення. Персонал Союзівки докладає всіх зусиль, щоб зробити перебування гостей приємним.

Для нас найважливішою метою було зупинити фінансові збитки, яких завдавала Союзівка Українському Народному Союзові. Маючи значні фінансові резерви, УНС в минулому міг дозволити собі покривати ці збитки, фінансуючи оселю як „послуги" для своїх членів та громади в цілому. На жаль, УНСоюз більше не має змоги це робити. Збитки продовжують неґативно впливати на балянсовий звіт УНСоюз, і це є неприйнятним. Хоча кількість відвідувачів та прибуток збільшились, курорт залишається підприємством, яке дає прибуток в основному протягом лише трьох місяців – у той час, як експлуатаційні витрати, які включають податки, страхування і т. п., залишаються постійними цілий рік. Видатки значно вищі, ніж прибутки. Керівництво Союзівки на чолі з Нестором Паславським продовжує працювати над пошуком нових джерел прибутку, розробляє заходи та цікаві програми, водночас намагаючись зменшити експлуатаційні витрати.

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

буде висилати різдвяні привітання та малі посилки військовикам американцям-українцям, що служать своїй державі поза межами Америки.

Як і минулого року, звертаємось до громади подати нам імена, адреси та відзначення наших українців-військовиків, щоб включити їх до наших привітань та молитов.

УНСоюз буде висилати вітання та посилки перед 25-им грудня 2005 р.

Name: ______________________

Rank: ______________________

Address: ______________________

____

Просимо вислати всі інформації до Головної Канцелярії

до 9-го грудня 2005 р. на наступну адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
UNA National Organizer – Oksana Trytjak
2200 Route 10, P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

Tel.: 1(973) 292-9800 x 3071 • e-mail OKRYS@yahoo.com

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

ОКРУГ:
НЮ-ЙОРКУ, ПІВНІЧНОГО НЮ-ДЖЕРЗІ та ЦЕНТРАЛЬНОГО НЮ-ДЖЕРЗІ

відбудуться

в суботу, 3 грудня 2005 р., о год. 10-ій ранку
в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу
2200 Route 10, Parsippany, NJ

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени Управи Окружного комітету, конвенційні делегати та по два делегати наступних відділів:

5, 8,16,86,130,184, 194, 256, 267, 293, 325, 327, 450, 489;
25, 27, 37, 42, 70, 76, 133, 134, 142, 171, 172, 214, 234, 287, 340;
26, 155, 209, 269, 312, 349, 353, 372.

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Рома Лісович, касир УНС
Евген Осціславський, радний УНС
д-р Василь Лучків, радний УНС
Ярослав Завійський, контролер УНС

За Управу Округ:

Мотря Мілянич, секретар Округи Ню-Йорку
Степан Вельгаш, голова Округи Північного Ню-Джерзі
Ярослав Завійський, голова Округи Центрального Ню-Джерзі

Сепаратизм „по-русинськи" або великі фантазії маленького протоієрея

Олег Гірник

Цілком можливо, що минулорічний сценарій активної участи православних батюшок Московського патріярхату у президентських виборах в Україні минулого року розігруватиметься також і на виборах до Верховної Ради в березні наступного року. Сепаратистичні ідеї зазвучали не в Криму, Харкові чи Донецьку, а з протилежного боку – на Закарпатті. Вже й почалися відповідні приготування. 25-27 вересня, цього року в Ужгороді відбулася міжнародна науково-практична конференція „Карпатська Русь – духовність і культура", організована Міжнародним Карпатським Інститутом, Міжнародною Кирило-Методіївською Слов'янською академією й Асоціяцією русинських організацій „Сойм Подкарпатских Русинов". Головним організатором цих подій був голова асоціяції, депутат Закарпатської обласної ради, протоієрей Дмитро Сидор. Читаючи публікації російського Інтернет-видання (www.regnum.ru <http://www.regnum.ru/>), складається враження, що згадана конференція не мала нічого спільного ні з духовністю, ні з культурою, дарма що її головним ініціятором був „духовний пастир" Сидор. Це ніщо інше, як черговий політтехнологічний сценарій зі застосуванням вже відомого всім ресурсу Російської Церкви МП. Предстоятель Російської Православної Церкви в Україні Митрополит Володимир (Сабодан) письмово привітав учасників конференції.

Не обійшлось і без кримського сепаратистичного ресурсу. У праці конференції взяли участь і члени кримської молодіжної організації „Прорив" на чолі з Олексієм Добичиним, котрий відразу заходився радити „русинам" вдатися до активних засобів: масових зібрань, пікетів, наметових містечок. Відтак було створено і однойменну „молодіжну" організацію на Закарпатті, завданням якої, на думку батюшки Сидора, є „допомогти Україні здійснити 'прорив' в Европу, в яку вона так прагне, через русинів Закарпаття".

Олег Гірник, богослов, пише до „Свободи" з Хорватії

Яким же ж чином батюшка Сидір із своїм „русинами" має намір „прориватися" в Европу? В одному з пунктів постанови „науково-практичної" конференції читаємо: „Учасники конференції засудили акти насильства над православним сербським народом і вимагають звільнення з-під варти президента Югославії Слободана Мілошевича".

Але хто ж такі „русини"? В Україні вже й дитина знає, що так себе називали піддані Київської Русі, пізніше – Литовсько-Руської держави. Скажімо, галичани вживали цю самоназву до першої половини XX століття, для більшости поняття „українець" та „Україна" асоціювалися з Наддніпрянщиною. Але з посиленням визвольних змагань України нова назва „українець" почала витісняти архаїчну назву „русин". Галицькі русини завдяки діяльності у краї сотень „Просвіт" і галицького духовенства дуже швидко засвоїли назву „українець". В тому їм посприяли і галицькі москофіли – своїми відкритими симпатіями до Москви та дивацьким мовним кічем під назвою „язичіє", від якого не залишилось і сліду в історії української літератури. Вишукана Шевченкова мова припала галичанам більше до душі, ніж москофільське „язичіє".

Активна діяльність „Просвіти" і духовенства дали позитивні висліди і серед галицької еміграції. Завдяки їхній діяльності навіть у глухих селах Боснії діти галицьких русинів, що поселились там за часів Австро-Угорщини, вже називали себе українцями, а батьківщину свою – Україною.

Навіть Закарпаття, де москофільство пустило значно глибше коріння, перед другою Світовою війною прийшло до української свідомости. Інакше б не було о. Августина Волошина і Карпатської України. Таким чином, русини – це стара назва українців, а Русь – стара назва України. Цього був свідомий наш великий історик Михайло Грушевський, який невипадково назвав свою основну працю „Історія України-Руси".

Тим часом „русинським питанням" дуже вміло маніпулювали різні антиукраїнські сили, використовуючи неграмотних людей або таких напівінтеліґентів, як батюшка Сидір. Зазвичай людям говорили, що проукраїнські сили намагаються знищити їхню культуру, їхні традиції і т.д. В пресі малювався неґативний образ українця, як це було у повоєнній Словаччині чи Польщі, де систематично створювався образ українця-вбивці, головоріза. А коли проводили перепис населення, то заляканий люд волів бути записаним під будь-якими іменем (русинами, руснаками, лемками, слов'яками, словаками, поляками), аби тільки не українцями. В одному селі записувалось, що проживають „русини", в сусідньому – „лемки". Випробуваний принцип – поділяй і володарюй.

Специфічну працю виконували штучно створені „катедри русиністики", хоч зовні це виглядало як приклад дбання про національні меншини. Переважно на цих катедрах осідали різні типи агентурного штибу, які за грубі гроші створювали атмосферу істерії навколо „русинського питання" і звичайно в цих ситуаціях всіляко звинувачували українців і „галіцкіх сєпаратістов". Зрештою, це добре помітно з інтерв'ю, яке батюшка Сидор дав російському інтернет-виданню. Він всіляко хвалить Росію як оплот слов'янства, клянеться у вірності ідеї „єдіной і нєдєлімой" та російському православію, заявляючи, що спроби з канонічною автокефалією, якщо і вдадуться на інших теренах України, на Закарпатті не пройдуть. „Російська Православна Церква – це духовна матриця, на якій ґрунтується єдність Святої Русі. І те, що з'явилися границі, з'являються Кравчук, Кучма і Ющенко і щось там кукурікають проти Росії – не змінює цієї істини", – гордо заявляє батюшка Сидор. Він хвалиться, що православні Московського патріярхату не допустили почергового відправлення Служби Божої у церквах, як того вимагав тодішній губернатор Віктор Балога, і в ім'я Христа, Євангелії і любові до ближнього залишили вірних інших конфесій (переважно греко-католиків) стояти і далі на вулиці, навіть зимою.

На питанні про статистику „русинів" на Закарпатті батюшка спіткнувся. Такої статистики просто нема, хоч він за-

(Закінчення на стор. 18)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

НТШ-А - на Форумі американських славістів

САЛТ-ЛЕЙК-СИТІ, Юта. – Щорічна конференція Асоціяції американських славістів (AAASS) з 3 до 6 листопада 2005 року цього разу відбулася у Салт-Лейк-Ситі. Юта. Щорічна конференція – один з найповажніших форумів американських славістів. Саме тому обговорення наукових тем, що прямо чи опосередковано пов'язані з українознавством, свідчить про зацікавлення наукових кіл Америки й Европи українськими справами.

Цього року на конференції відбулося приблизно 220 панелей і круглих столів, свої виступи виголосило 675 учасників.

Українітика на цьому форумі щороку набуває все ширшого представлення у різних аспектах гуманітарної науки, що свідчить про зміни в українознавчих дисциплінах, які спричинені новою динамікою їх розвитку та післяпомаранчевими процесами в Україні і світі.

Наукове Товариство ім. Шевченка, котре від кількох років є асоційованим членом ААС, цього року організувало і провело два круглих столи – "Міжслов'янські культурні впливи в постсовєтський період: роля України" та „Проти ґльобалізації? Мовно-культурні впливи сусідніх країн на українську мову у постсовєтський час". НТШ-А протягом останніх 13 років активно пропагує в американському науковому світі мовну проблему в Україні та все, що з цим пов'язано (видана 2005 року преважлива мовознавча праця про нищення української мови „Українська мова XX сторіччя: історія лінгвоциду" була заініційована і спонзорована НТШ-А). Члени НТШ-А також головували та виступали в інших сесіях та круглих столах, зокрема проф. Марта Богачевська-Хом'як, д-р Кетрін Вонер, д-р Тарас Гунчак, д-р Ліза Кровн, д-р Наталія Кононенко, проф. Марта Кухар, д-р Олександер Мотиль, д-р Марія Ревакович, д-р Маріянна Рубчак, д-р Даніела Хрістова.

У першому круглому столі НТШ-А взяли участь д-р Тарас Гунчак, д-р Лариса Онишкевич, д-р Мирослава Мудрак, проф. Вірко Балей та проф. Василь Махно. Ідея міжслов'янських культурних взаємовпливів та зв'язків поміж Україною та її слов'янськими сусідами набирає актуального звучання: д-р Лариса Онишкевич, досліджуючи сучасну українську драму за останніх 10 років, добачає багато змін у цьому жанрі, які прямо пов'язані з впливами внутрішньої ситуації в Україні та українському мистецтві (політичні елементи, мова, зміна поколіннєвих уподобань та смаків). Власне ці естетичні зміни даються відчути у драматургічній творчості Валерія Герасимчука, Богдана Жолдака, Софії Майданської, Олександра Ірванця, Леся Подерев'янського, Олександра Денисенка та Ірени Коваль. На її думку, створюються передумови інакшого естетичного мислення українських драматургів в контексті центральноевропейської драми.

Д-р Мирослава Мудрак у своїй доповіді подала цікаве спостереження про мистецькі впливи в сучасній Україні, а також українсько-російські мистецькі взаємовпливи.

Свій виступ композитор проф. Вірко Балей зосередив на сучасній українській музиці, дійшовши висновку, що після експериментаторських 1960-их років (Леонід Грабовський, Валентин Сильвестров) якось не надто відчутно новітніх імен та нових напрямків, хоча деякі приклади є. Василь Махно доповів про українсько-польські літературні зв'язки за останні 10 років, а саме про переклади української поезії польською мовою і навпаки. Тенденція, котра виявилася за цей час, схиляє до висновку, що тісніших взаємозв'язків, як поміж Україною та Польщею, для українських письменників в Центральній Европі просто покищо не існує.

Головуючий д-р Тарас Гунчак висловився за те, що ці цікаві теденції, які помічаються в мистецькому житті сучасної України, є добрим знаком щодо входження України до европейського канону.

Другий круглий стіл НТШ-А під головуванням д-ра Лариси Онишкевич також був спонзорований НТШ-А і присвячений обговоренню мовних проблем, котрі у сучасному українському просторі протягом 14 років незалежности, на жаль, до кінця не вирішені. Учасники: проф. Віра Андрушків, д-р Лада Біланюк, проф. Юрій Шевчук та проф. Олександер Цьовх поділилися цікавими спостереженнями щодо впливів не тільки російських та польських елементів на українську мову, але й англійських, бо англійська мова надзвичайно потужно входить у мовний простір України, несучи не тільки позитиви, включно зі суспільно-психологічним впливом, але й неґативні елементи, змінюючи словник щоденного спілкування українця. Інший неґативний чинник, на думку науковців, це „тиха" русифікація української мови і свідомости пересічного громадянина, котра приходить через засоби масової інформації та елементи поп-культури, включно з передаванням англійських слів через російську транскрипцію. Проблема вельми актуальна і потребує виваженого наукового осмислення в умовах сучасного розвитку української мови, які, звісно, непрості.

Окрім вищезгаданих круглих столів НТШ-А, було ще сім окремих панелей та круглих столів, присвячених українській тематиці, та п'ять доповідей.

Для того, щоб учасники конґресу, які зацікавлені українітикою, мали змогу обмінятися думками, Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці (після нарад Американської Асоціяції Українознавчих Студій) влаштувало прийняття.

Наступна конференція AAASS відбудеться 2006 році у Вашінґтоні.

ВасильЛопух

Ректор УКУ був гостем в Чикаґо

ЧИКАҐО, Іл. – Тут у неділю, 13 листопада, українська громада мала честь і приємність вітати о. д-ра Бориса Ґудзяка, ректора Українського Католицького університету у Львові. Зустріч і бенкет відбулися в залі Українського Культурного Осередку, де також розміщуються бюра Української Католицької Освітньої Фундації, яка була господарем цього свята і якої завданням є придбання фондів на працю і широко закроєну діяльність УКУ. Почесними гістьми були місцеві католицькі Владики – Ричард Стефан, Єпископ епархії св. о. Миколая, Інокентій, ЧСВВ, – Єпископ-емерит, в. о. Генерального консула України Олег Шевченко з дружиною, проф. Джефрі Вілс – віце-ректор УКУ, і о. д-р Борис Ґудзяк – ректор УКУ. Вели цей гарний вечір Олег Караван та Іванна Ґорчинська.

Після короткого привіту, який напереміну виголосили ведучі, підкреслюючи незвичайне значення УКУ, цієї „святині науки", і звертаючи увагу на те, що головним покликанням університету є праця над духовним відродженням України, Владика Ричард прочитав вступну молитву і поблагословив присутніх.

З черги виступила Наталка Климовська, керівник бюра інформації та зовнішніх зв'язків УКУ, яка разом з теж присутнім на залі Петром Дідулою, головним редактором журналу „Патріярхат", виготовили фільм про участь студентів УКУ в Помаранчевій революції та про їхній вклад в цей історичний здвиг, що був немов народженням нової нації, свідомої своєї місії в процесі будування української держави.

Дуже приємним був виступ професора УКУ, американця М. Станковича. Він промовив до присутніх українською мовою, яку вивчив, перебуваючи серед студентів УКУ. Він захоплений атмосферою, яка панує у спілкуванні між студентами і професорами Українського Католицького університету.

Відтак о. ректор Борис Ґудзяк подав коротку інформацію про перебування 2000 студентів з віддалених університетських міст східної України у Львові, куди на запрошення УКУ вони приїхали святкувати традиційне українське Різдво в січні 2005 р. Їхнє перебування, записане на фільмову стрічку, присутні побачили на екрані, а з їхніх уст довідалися також про враження і переживання, які залишаться в їхній пам'яті на ціле життя. Вони ж бо перший раз у житті відчули радісну атмосферу різдвяних свят, пізнали пов'язані з ними звичаї, вірування тощо, ходили з „Колядою", виступали у „Вертепі". Львів відкрив їм очі на прихильність і щиросердечність галичан, про яких мали зовсім протилежну думку.

З черги, президент Української Католицької Освітньої Фундації (УКОФ) Джан Курі подякував усім, хто помагав йому у влаштуванні візити о. ректора УКУ, розповів дещо про заходи для придбання фондів, інформуючи, що приблизно три четвертини коштів надходять від чужих корпорацій, добродіїв, висловив вдячність усім і заохочував до дальшої співпраці і підтримки.

Певна річ, кульмінаційною точкою вечора-бенкету був виступ о. д-ра Бориса Ґудзяка. Представляючи його, ведуча подала короткий життєпис, вичисляючи його наукові осяги, підкреслюючи наукову релігійно-освітню працю, заслуги, нагороди, відзначення тощо. Присутні уважно слухали його надзвичайно глибоку і цікаву розповідь про працю, цілі, завдання й успіхи УКУ, про визначних студентів, з яких уже двох вибрав, за особливі заслуги і прикмети, Президент В. Ющенко для праці в своєму найближчому оточенні. Присутні на залі подякували отцеві і вченому рясними оплесками і встанням з місць.

Наприкінці було „сповіщення про найщедріші дари" і тут взяли слово і зложили пожертви: Владика Інокентій, голова Фундації „Спадщина" д-р Юліян Куляс, настоятель собору св. Володимира й Ольги о. архимандрит Іван Кротець, екзекутивний директор УАФКСпілки „Самопоміч" Богдан Ватраль.

Крім того, проголошено, що д-р Наталія Григорчук передала певну суму грошей, яку зложили родина й приятелі в пам'ять її недавно спочилого в Бозі чоловіка Дмитра. Голова Українського дослідного центру при Ілинойському університеті проф. Дмитро Штогрин, вітаючи о. д-ра Б. Ґудзяка, запросив його до участи в щорічній конференції, яку влаштовує Дослідний центр україністики при університеті в Урбана-Шампейн і яка відбудеться знову у червні 2006 року.

Молитвою подяки, яку провів Владика Інокентій, завершено цю рідкісну, приємну, корисну і незабутню зустріч.

І.Ґ.

Урочисто відзначено 85-річчя УВУ

НЮ-ЙОРК– 12 листопада українська американська громада відзначила 85-річчя науково-академічної діяльности Українського Вільного Університету та 30-ліття Фундації УВУ в Ню-Йорку.

Важкий, тернистий шлях випав на долю цієї унікальної української вищої школи в західньому світі. Пройшовши пороги трьох держав – Австро-Угорщини, Чехо-Словаччини, Німеччини в роки світових війн минулого століття вихідці з України, відомі науковці і визначні педагоги, які глибоко відчували потребу рідної освіти для молоді в чужому оточенні, стали рушіями і засновниками створення українського високошкільного навчального осередку.

З перспективи пройдених років можна сміливо твердити, що вибраний шлях створення української наукової твердині у вільному світі був правильним і плодовитим: за 85 років праці лав УВУ вийшли кадри молодих науковців, істориків, вчителів, які приносять користь українській науці й народові. Сьогодні дипломи і наукові ступені УВУ визнає міжнародний науковий світ.

30-ліття відданої праці святкували члени управи Фундації УВУ в Ню-Йорку, гурток добровольців-патріотів, які безкорисливо працюють довгі роки для добра університету.

Оксана Луцька

Радилися вчителі українознавства

ЧИКАҐО. – 29 жовтня в прицерковній залі Катедри св. отця Миколая відбулася Реґіональна конференція вчителів українознавства.

„Рідна школа" міста Чикаґо, під проводом директора мгр.Надії-Людмили Хойнацької, гостинно приймала делеґатів: від школи при соборі св. Володимира в Чикаґо, з Палатайну, Дітройту, Парми та двох шкіл українознавства з Клівленду.

В організуванні цього важливого заходу директорові М.-Л. Хойнацькій активно допомагала Марта Козицька – голова Шкільної Ради „Рідної школи" в Чикаґо.

Під час представлення присутніх директорів кожен з них розповів про свою школу. Було цікаво дізнатися, що є школи українознавства, котрі нараховують 56 років – це зокрема школа, яку представляв директор Вірослав Кость. А є й зовсім молоді школи, як, наприклад, ім. Елеонори Рузвельт у Клівленді, де діє три школи українознавства. В Чикаґо їх аж чотири.

Кожен доповідач на конференції виявився насамперед яскравою особистістю, вчителем за покликанням. Одні, як от Ніна Сікора, створюють власні підручники, які використовуються в багатьох школах, інші щороку вдосконалюють навчальні пляни, оновлюють навчальні посібники, як, наприклад, Рома Лабазевич, Оксана Шараневич чи я.

Всього було 14 виступів-доповідей, які викликали палкі дискусії, залучивши до участи практично усіх присутніх.

Провідним гаслом конференції можна було б вважати ці слова: „Навчити любити Україну, зберегти свою ідентичність, виховати патріота". Тим часом, як підкреслила директор Тетяна Барановська, навіть дітям, які прибули з України 2-3 роки тому, тяжко дається читання по-українськи. Тому і навчання, і виховання потребує все більших зусиль. Директор школи в Дітройті д-р Роман Гриців, окрім школи, викладає в Мишигенському Анн-Бор-університеті. Він часто їздить в Україну і привіз звідти такі раритети, як оригінальну мапу з часів Козацької держави, чатинку скитського золотого виробу, запровадив предмет, якого нема в жодній іншій школі – історичне майстрування, який викладає Світлана Леґета, де діти 6-7 кляс практикують гончарство, макетування козацької фортеці, нанизування герданів тощо.

Щедро ділилися досвідом вчителі: радили висилати дітей на літні вакації в Україну, звідки навіть діти, котрі найбільш опиралися вивченню мови, повертаються, щебечучи українською мовою! Д-р Роман Гриців наголосив, що ще перед вибором коледжу чи університету слід майбутнім випускникам школи українознавства походити по таких закладах і дізнатися, що можуть отримати за свою мозольну працю по суботах. Напевно знайдуть такі заклади, що охоче враховують їх самопожертву і нададуть їм кредити за вивчення ще однієї мови, крім американської.

Вчителі обдаровували одні одних своїми доробками: зразками робочих зошитів, плянів, підручників на дискетах, демонстрували нові підручники, видані в Канаді, а також привезені з України.

Д-р Володимир Боднар – директор школи з Парми, Огайо, запросив нас усіх на свій вебсайт (www.shevchenkoschool.org), запропонувавши утворити форум вчителів шкіл українознавства в Америці! І нам є про що радитися, є чим ділитися!

Заключним акордом прозвучали подяки за організацію такої цікавої і корисної конференції, загальне прагнення зустрічатися не рідше, як раз на рік, і не на 4 години, а бодай на два повні дні.

Віра Журавська

Стипендіяти КІУС-у

Щороку Канадський інститут українських студій (КІУС) надає стипендії кращим студентам-бакалярам, маґістрам і докторантам на основі їхніх академічних успіхів та наукових досягнень в українських і українсько-канадських студіях. Ці нагороди надаються за рахунок відсотків спеціяльно заснованих вічних фондів.

Тамара Горпинюк отримала дві нагороди: бакалярську стипендію з Вічного фонду ім. родини Лева Криси та стипендію з освіти від Вічного фонду Клюбу українських професіоналістів і підприємців (Едмонтон). Студент Школи підприємництва Альбертського університету Олександер Полковський отримав нагороду з Фонду Меморіяльної стипендії ім. Степана Кобринського.

Стипендія з Вічного фонду ім. Марусі й Михайла Дорошів, яка щороку присуджується студенту, що працює над дисертацією на українську чи українсько-канадську тему з освіти, історії, права, гуманітарних і соціяльних наук, мистецтва, жіночих студій або бібліотекознавства, цього року була надана Ерікові Тейлорові Вудзу з Саскачеванського університету.

Меморіяльна докторська стипендія ім. Олени Даркович присуджена Анні Фурньє – докторантці відділі антропології в університеті Джонса Гопкінса, та Ігореві Кобелеві, який досліджує співпрацю між Канадою і Україною в ділянці спеціяльної освіти, зокрема стосовно глухих студентів або тих, які мають слухові вади. Ігор отримав два бакалярські ступені в Україні і навчав глухих студентів у львівській школі-інтернаті, після чого здобув ступінь маґістра освіти в Альбертському університеті, а нині розпочав докторську програму у відділі психології освіти. Після завершення навчання Ігор плянує повернутися в Україну та стати викладачем із спеціяльної освіти. Загальна сума, виділена КІУСом на бакалярські, маґістерські й докторські стипендії, склала 32 тис. дол.

Вітаючи всіх стипендіятів, директор КІУСу д-р Зенон Когут сказав: „Ми бажаємо вам великого успіху у ваших наукових пошуках і професійній кар'єрі й заохочуємо вас і в майбутньому підтримувати зв'язки з Канадським інститутом українських студій".

Докладнішу інформацію можна отримати за адресою: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 450 Athabasca Hall, University of Alberta,Edmonton, AB Canada, T6G 2E8. Тел: (780) 492-6831

Анна Біско

Конфлікт поколінь – одвічну проблему розв'язано!

Тема непорозумінь між людьми різного віку бере свій початок з минулих століть, та й тепер широко обговорюється в приватних розмовах і на шпальтах газет. Справді, кожне покоління виростало в інших умовах, виховувалося на інших ідеалах, тому й виникають часті суперечки та прикрі конфлікти.

На мою думку, чудодійний рецепт злагоди існує. Для цього людям лиш варто знайти спільну ідею, задля якої можна жити та працювати і в 20, і в 70 років. Добрим прикладом дружного, але дуже різноманітного за віком, фахом та навіть країною проживання товариства є Пласт – організація українських скаутів, яка об'єднує тисячі українців на різних материках навколо спільних ідеалів Батьківщини і добра.

Але формальна належність до однієї організації не може створити справжніх теплих взаємин між членами, тому пластуни плекають товариськість та дружбу, гуртуючись в курені. Одним з таких куренів є „Буриверхи", який об'єднує дівчат та жінок, зацікавлених у активній праці з пластовим юнацтвом і новацтвом та будь-якій іншій діяльності, яка може бути корисною для ширення пластової ідеї серед української молоді. Щороку курінь збирається на Раду, щоб, обговоривши результати річної праці, подумати над новими проєктами, а також привітати у своєму колі нових членок. З гордістю відзначаємо, що охочі долучитися до спільної праці є завжди.

Цього року нам, трьом пластункам-„буриверхам" з України, випала щаслива нагода відвідати Велику Раду, яка відбулася 23–25 вересня на Пластовій оселі „Писаний Камінь". Для нас ця зустріч стала незабутньою знайомствами та враженнями, адже раніше ми чули про наших подруг тільки на сторінках пластових звітів та видань. Тепер, окрім „пластового портрету", ми побачили цих людей в ширших проявах. І незалежно від різниці у віці та зацікавленнях, всі мали спільні теми до розмови та досить легко знайшли спільну мову. Після насичених плянувань та обговорень на „буриверхів" чекала традиційна пластова ватра, місце, де кожен може почуватися розкутим та показати себе у найнесподіваніших проявах.

Цьогорічна ватра відрізнялася репертуаром: від оперного співу до давніх пластових пісень, а нас привітали з прибуттям на американський континент та подарували ковбойські капелюхи. Тож до програми ватри додалися виступи „ковбойського" гурту співаків та акторів.

Ось так у неформальній бесіді біля яскравої ватри на місці, де вже 40 років збираються пластуни для спільного таборування, відкрився зовсім простий секрет подолання сумнозвісної прірви між поколіннями. Якщо „новоспечена" молодь має міцний ідеал та свідомо шукає собі серйозний обов'язок, а люди старшого віку, попри свій досвід та поважність, хочуть та можуть почуватися молодими, якщо всі вони співають ті самі пісні та разом запалюють ватру, якщо їх єднає однакова пластова курінна хустка, якщо ідея однієї людини зразу знаходить підтримку подруг, а в найбільшій скруті кожна знає, що має надійну підтримку... Таке товариство долає будь-які незгоди і завжди приваблюватиме нових людей.

Ось так, завдяки зусиллям рідного куреня „Буриверхи" та щирій гостинності родини Якубовичів, ми мали нагоду відвідати Америку і протягом двох тижнів відкривати для себе зовсім новий світ. А повернувшись додому, відчути новий запал та енергію для подальшої праці в товаристві вірних подруг. І нехай ця праця допоможе нам розбудовувати Пласт – маленький „світ молодих", де не існує прірви між поколіннями.

Катерина Чалишева

Курінна Рада куреня „Буриверхи" на „Писаному Камені", жовтень, 2005 р.

Єпископський баль у Пітсбурґу

ПІТСБУРҐ, Па. – У жовтобагряному, по-літньому теплому Пітсбурґу, на початку вересня, українська католицька громада зініціювала Єпископський баль, який уже 17 років поспіль проходить в українській католицькій епархії Парми.

Гості з Парми, Остентавну (міста в Огайо), Ембріджу, і з Пітсбурґу і Карнегі, Пенсиль-ванія, приїхали сюди, аби влаштувати Єпископові Робертові Москалеві, який уже понад 42 роки служить Богові і людям, урочисте пошанування.

Святковий вечір відкрив голова комітету Єписковських ресурсів Давид Годованець. Церкву Святої Трійці представляли Олександер і Оля Конецькі зі сином Лесиком, Церкву Святого Юрія у Пітсбурґу – Давид і Лорі Бар, храм Святого Івана Хрестителя у Пітсбурґу – Роман Глутковський з доньками Христиною та Оріяною, церкву Святого Івана Хрестителя у Мікісроксі – Адам Кацур, катедру Святого Йосафата у Пармі – Анна і Тетяна Кудлак, церкву Святого Петра і Павла в Ембрічі – Кароль Бартоляк і Кеті Олексович.

Д-р Ліліяна Місько-Корий мала честь представити людей, які отримували епархіяльні нагороди протягом 17 років і в цей святковий вечір були присутні в залі. Андрія Жоберті з парафії Святої Анни в Остенстані, Огайо, відзначили епархіяльною нагородою „Найкраща молодь – 2005".

На честь покійної мами Владики, Євгенії-Марії Москаль, в епархії Святого Йосафата у Пармі заснована нагорода для усіх, хто допомагає церкві у проєкті „Вареники". Цього року цю нагороду отримав Павло Понгрантс, парафіянин церкви Святого Володимира в Арнольді.

Також у Пітсбурґу діє нова програма „Катехитичний сертифікат" – для катехиток, які викладають дітям християнську етику. Цього урочистого вечора нагороду одержала Ірина Бородиця, членка Святого Івана Хрестителя у Пітсбурґу. Вона успішно закінчила вісім курсів теології та методології катехизму і нещодавно отримала другий ступінь викладача.

Вперше вшановували ювілярів, які разом пліч-о-пліч прожили у подружньому житті 25 і навіть 60 років. Цього року виповнилося 55 років радіо, яке професійно очолює усі ці роки пан Комічак. Його творчість Єпископ Роберт відзначив Почесною грамотою.

Перша частина урочистости завершилася молитвою, котру виголосив о. доктор Марко Морозович, профеcор-асистент Католицького університету Америки у Вашінґтоні.

Під час другої частини – святкової вечері касир комітету „Епархіяльні ресурси" Петро Глутковський вручив Владиці Робертові подарунок. Вітальну ноту підхопив український танцювальний ансамбль „Полтава" під керівництвом Романа Глутковського, який подарував глядачам чудову вервицю українських народних танців

Спільною молитвою, яку розпочав отець Валеріан Мікхлік, парох церкви Святого Юра у Пітсбургу, громада завершила урочистості вечерю.

Опісля була забава, якою керував ансамбль „Діброва". Українські пісні у чудовому професійному виконанні музикантів давали добрий заряд енерґії до танцю і розваг.

Користуючись нагодою, Владика Роберт гостинно запрошує усіх на 18-ий Єпископський баль, котрий відбудеться у Пармі 7 жовтня 2006 року.

На Єпископському балу Роман Глютковський з доньками Оріяною та Христиною представляли Українську католицьку церкву св. Івана Хрестителя в Пітсбурґу.

Оксана Лернатович

В штаті Ню-Йорк – новозбудований храм

КЕМБЕЛ ГОЛ, Н.Й. – Хочу поділитись з читачами „Свободи" великою радістю з нагоди завершення будівництва храму на Українському католицькому цвинтарі св. Духа. Всього один рік минув з того часу, як було почато будівництво храму. З ласки Божої і за молитвами покровителя нашої парафії, Св. Апостола Андрія Первозваного, цьогорічний престольний празник, 27 листопада, буде днем посвяти новозбудованого храму. Першу українську католицьку церкву у повіті Оранж, Н. Й., буде освячувати Владика Василь Лостен. Свята Архиєрейська Божественна Літургія розпочнеться о 12 год. полудня. Після освячення храму і Літургії відбудеться вистава „Мир всім" – за Євангеліями від Матея і Луки у виконанні артистів Української драматичної студії в Ню-Йорку, під егідою Української католицької церкви Св. Юра. Керівник і режисер – Народний артист України Іван Бернацький. Продовження свята відбудеться у залі „Knight of Columbus" у Вашінґтонвілі.

Багатство нашого східнього обряду віддзеркалене в архітектурі нового храму. Чудова акустика храму також добра заохота для всіх, хто любить церковний спів, щоб своїми піснями долучитися до ангельського співу. Новий Храм Святого Апостола Андрія Первозваного був збудований в час припливу нової еміґрації – четвертої хвилі. Як кожна іміґрація в Америці будувала храми, тому і наш новозбудований храм є свідченням і заохотою продовжувати жити з Богом і ніколи не втрачати віри і надії. Новий храм, який в першу чергу збудований з благословення, підтримкою і старанням Владики Василя Лостена, нагадує всім нам, українцям в діяспорі, що не єдиним хлібом житиме людина. Новий храм збудований для всіх українців і їхніх сімей, а особливо для нової іміґрації.

Ласкаво запрошуємо всіх до новозбудованого храму не тільки на посвяту, але завжди. Двері храму будуть завжди відкриті для парафіян і гостей. Недільні Богослуження відбуватимуться о 10:00 ранку. Розпорядок Богослужень ви зможете також прочитати на Інтернеті за адресою www. holyspirit-saintandrew.org.

Пожертви на будівельний фонд просимо висилати на адресу: 141 Sarah Wells Trail, Campbell Hall, NY 10916. Telephone: (845) 496-4156

о. Ярослав Костик

Церква Св. Апостола Андрія Первозваного

Друга молодість...

(Закінчення зі стор. 8)

Кроком до знаходження рішення, після консультацій з професіональними адвокатами та бухгальтерами, було створення корпорації „Союзівка ЛЛС" (Soyuzivka LLC) – так званої „limited liability corporation" з обмеженою відповідальністю. По-перше, це було намагання ліквідувати неґативний вплив Союзівки на фінансовий стан УНС, а по-друге, – ліквідувати забезпеченевий риск прямої відповідальности цілого УНСюзу за збитки Союзівки. Хоча друга мета була досягнута, Союзівка не відповідала критеріям, необхідним для того, щоб зняти її з балянсу УНСоюзу.

Тому що Союзівка залишилася складовою частиною фінансового звіту УНСоюзу, самостійне отримання позичок на розширення та оновлення неможливе без ґарантії з боку головної установи, тобто УНСоюзу. Це також призупинило виконання проєкту щодо „кондотавнгавз". Стартові витрати на розвиток необхідної інфраструктури для виконання цього проєкту (каналізація, шляхи і т.п.) за нинішнім сценарієм вимагатиме поважних запозичень. Наші члени і прихильники запитували: „Чому б не використати депозити, які зроблять люди?". Треба зауважити, що законом заборонено використовувати для будівництва депозити потенціяльних покупців. Всі депозити є заблькованими до закінчення будівництва. В цьому й полягає проблема. Ми знаходимося у замкнутому колі. Гроші потрібні для реконструкції та нових проєктів, але для УНСоюзу зараз було б фінансовою необачністю – продовжувати позичати велику суму грошей, якщо брати до уваги теперішні вимоги наших ревізорів і ті закони штату, яким підлягає УНСоюз як реєстрована забезпеченева корпорація.

Це змусило нас тимчасово відмовитись від цього проєкту і пошукати нових, незвичних ідей для того, щоб знайти рішення, яке збереже Союзівку для наших членів та всієї громади, й одночасно усуне її неґативний вплив на фінансові звіти УНС. Коли це буде досягнуто, нові проєкти можна буде знову розглядати.

Отримавши консультації першокласних адвокатів та бухгальтерів, сподіваємося, що, можливо, ми знайшли рішення.

Отож, подумаймо, яку функцію врешті-решт виконує Союзівка?

Від самого початку вона була важливим освітнім та культурним закладом з місією збереження українсько-американської спадщини. Ця місія ще важливіша сьогодні. Союзівка, на нашу думку, повністю відповідає критеріям некомерційної „нон-профіт"-фундації. Їй, скоріше за все, з самого заснування потрібно було так і зорганізуватися. Ми вивчили цей варіянт разом з дорадниками-адвокатами та бухгальтерами і, на нашу думку, цей крок приблизить нас до нашої мети – збереження Союзівки для майбутніх поколінь.

В липні 2005 року була зареєстрована некомерційна („not-for-profit 501 (c) 3") фундація Soyuzivka-Heritage Foundation (Союзівка – Фундація Спадщини).Як фундація, Союзівка буде частково підтримуватись пожертвами, грантами та щорічними членськими внесками. Перехід Союзівки у статус фундації „нонпрофіт" забезпечить збереження та поширення українсько-американської спадщини, а також дасть організації добру можливість продовжувати свій розвиток.

Це повинно допомогти зменшити податковий тягар, дозволити Союзівці незалежно позичати гроші на різні проєкти і обнову, а головне – не тягнути вниз фінансовий звіт УНСоюзу. З часом, після закінчення цих проєктів обнови і ремонту, Союзівка повинна стати круглорічним закладом зі стабільним прибутком протягом всього року. Хоч ще не прийнято остаточних рішень, розглядається повна перебудова головного будинку, в ході якої на третьому поверсі з'явиться 13-15 додаткових готельних кімнат, додайте до цього підприємницький центр та кімнату для переговорів, з доступом до Інтернету. Це дозволило б пропонувати місце для корпоративних підприємницьких семінарів, які проводяться протягом всього року, зазвичай – у проміжку між понеділком і п'ятницею. Ніяких рішень ще не прийнято стосовно цієї пропозиції, щойно починається її аналізування, вона повинна бути всебічно вивчена протягом наступних місяців, зокрема: чи очікується попит? На який прибуток ми можемо розраховувати? На ці та подібні питання потрібно дати відповіді.

Який би проєкт не був прийнятий, створення фундації, і це найважливіше, викреслить Союзівку з фінансового звіту УНС та дозволить новоствореній фундації „Союзівка Герітидж Фаундейшн" позичати гроші для виконання необхідних змін і працювати над остаточно затвердженим проєктом.

Грошові пожертвування будуть відігравати більшу ролю в успіху нової організації.

В даний момент ми чекаємо санкції від Внутрішньої податкової служби (IRS) та призначення безподаткового статусу для цієї нової фундації – як благодійної організації. Хоч отримання дозволу може зайняти до шести місяців, наші юридичні радники впевнені, що Союзівка повністю відповідає критеріям культурно-освітнього закладу, заснованого як місце, де люди спілкуються, діляться досвідом і дізнаються про етнічне походження та культурну спадщину.

Організація буде складатися з Правління, двоє з його членів – це будуть Президент УНСоюзу та Скарбник. Решта членів правління будуть призначатись УНСоюзом на встановлений термін. УНСоюз залишиться єдиним власником фундації. Докладніше розповімо про цю організацію згодом.

Ми з ентузіязмом сприймаємо ці події і хочемо подякувати всім нашим членам та прихильникам Союзівки за їхню відданість. Тяжко знайти гідні слова подяки за ваші зусилля та старанну працю. Від усієї душі дякуємо за співробітництво та за активну і постійну підтримку наших зусиль.

УКРАЇНА І СВІТ

Українському Історичному Товариству – 40 років

В президії урочистого засідання в Києві

ЛЬВІВ. – Сорокаліттю Українського Історичного Товариства було присвячено наукову конференцію „Українське Історичне Товариство: сорок років наукової та видавничої діяльности (1965 – 2005)", що відбулася в Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника Національної академії наук України 30 вересня 2005 р. Крім бібліотеки, співорганізаторами конференції стали Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Українське Історичне Товариство та Світова Наукова Рада при Світовому Конгресі Українців.

Конференцію відкрив директор бібліотеки д-р Мирослав Романюк, який відзначив важливу ролю Українського Історичного Товариства у розвитку сучасної історичної науки в Україні та діяспорі.

Президент Українського Історичного Товариства та голова Світової Наукової Ради СКУ проф. Любомир Винар у вступному слові-привітанні розповів про основні завдання Товариства і співпрацю з українськими материковими науковими установами та університетами.

Першу сесію відкрив доповіддю про сучасний стан української історичної науки та УІТ академік Ярослав Ісаєвич, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича, який підкреслив ролю Українського Історичного Товариства та його журналу „Український Історик" у розвитку української історичної та суспільно-політичної думки в часи тоталітарної совєтської системи, зокрема послідовну і науково виважену позицію УІТ у відстоюванні концепції української історії Михайла Грушевського, що до сьогодні не втратило своєї актуальности.

В доповіді "Як постало Українське Історичне Товариство" його ініціятор та багатолітній президент проф. Любомир Винар розповів про початки УІТ, про наукові досягнення членів Ініціятивної групи – українських істориків Марка Антоновича, Іллі Витановича, Олександра Домбровського, Василя Дубровського, Михайла Ждана, Ігоря Каменецького, Романа Климкевича, Петра Курінного, Михайла Міллера, Олександра Оглоблина, Ярослава Пастернака, Наталію Полонську-Василенко, Ірінея Назарка, Миколи Чубатого.

Основні напрями діяльности УІТ протягом 40 років окреслила у своєму виступі директор Інституту дослідження української діяспори Національного університету „Острозька академія" Алла Атаманенко. Крім журналу „Український Історик", Товариство видавало наукові серії та окремі монографії, перший Історичний атлас України, від 2000 року започаткувало, у співпраці з українськими університетами, Інститутом історії України НАН України й іншими науковими установами, Міжнародні конгреси українських істориків, які відіграють значну ролю в розвитку сучасної української історіографії.

Другу сесію відкрила доповідь голови НТШ у Львові проф. Олега Романова про співпрацю НТШ з Українським Історичним Товариством. Про заслуги Товариства у розвитку грушевськознавства говрив завідувач відділом Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського Національної Академії Наук України Ігор Гирич. Завідувач відділом рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника Мирослава Дядюк відзначила важливість архівних матеріялів фонду УІТ, які тепер надходять і готуються для опрацювання. Директор бібліотеки Мирослав Романюк розповів про підготування першого тому національної бібліографії періодичних видань в Україні та в світі.

Особливе зацікавлення викликала доповідь голови НТШ в Европі Аркадія Жуковського про історію України в енциклопедіях українознавства.

Під час ювілейної конференції діяла документальна виставка, присвячена 40-літтю Українського Історичного Товариства, підготована бібліотекою В. Стефаника. Також відбувся круглий стіл на тему: „Українська історична наука: актуальні питання співпраці вчених з України та діяспори", в якому взяли активну участь О. Романів, Я. Ісаєвич, Л.Винар, О. Купчинський, А. Атаманенко, М. Дядюк, М. Литвин, І. Гирич, М. Магунь та інші.

Було презентовано нові видання Українського Історичного Товариства – збірник доповідей 20-го Міжнародного конгресу українських істориків, що відбувся в Кам'янці-Подільському у вересні 2003 р. „Українська історична наука на сучасному етапі розвитку"(том І), „Наукові записки: серія „Історичні науки" Національного університету „Острозька академія" з доповідями Першої міжнародної наукової конференції „Українська діяспора: проблеми дослідження", що відбулася в Острозі у вересні 2004 р., а також перший том нової серії УІТ „Історичні джерела" – „Описи Острожчини XVI – XVII століть".

Ще одна конференція з нагоди 40-ліття УІТ відбулася в Київському університеті ім. Т. Шевченка 4 жовтня 2005 р., у співпраці з Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства та Українським Історичним Товариством. Відкрив конференцію декан Історичного факультету Київського університету ім. Т. Шевченка проф. Віктор Колесник, із словом-привітанням виступив проф. Любомир Винар. В конференції взяли участь Я. Калакура, В. Наулко, А. Атаманенко, С. Панькова, І. Гирич, М. Палієнко та багато інших відомих і молодих дослідників.

Відзначення ювілею УІТ продовжиться запланованими конференціями в Луцьку (Волинський державний університет ім. Лесі Українки) та Чернівцях (Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича).

Марія Магунь,
директор Історико-меморіяльного музею М. Грушевського

ОСТРОГ, Рівненська обл. – В зв'язку із 40-літтям Українського історичного товариства (УІТ) 27 вересня в Національному університеті „Острозька академія" відбулась зустріч з президентом УІТ проф. Любомиром Винарем. Її відкрив ректор університету проф. Ігор Пасічник, який розповів про співпрацю Острозької академії з УІТ, визначив шляхи її дальшого розвитку.

З вітальним словом виступив проректор академії проф. Петро Кралюк. Доповідь про діяльність УІТ зробила директор Інституту дослідження української діяспори Острозької академії Алла Атаманенко, яка також згадала про стипендії для студентів та аспірантів університету, пов'язаних з родиною Винарів. Проф. Любомир Винар підвів підсумки щорічного конкурсу наукових робіт для студентів і аспірантів університету, фонд нагород якого встановили він та його дружина Анна Винар. Переможцям цього року – студенткам-історикам Любові Корнійчук та Аліні Кунець він вручив дипломи та нагороди.

Наприкінці зустрічі було представлено нові видання – наукові записки серії „Історичні науки" з доповідями Міжнародної наукової конференції „Українська діяспора: проблеми, дослідження" (вересень 2004 р.), перший том збірника Другого міжнародного конгресу українських істориків, що відбувся у Кам'янці-Подільському у вересні 2003 р., перший том нової серії УІТ „Історичні джерела" – „Описи Острожчини другої половини XVI – першої половини XVII ст.", виданий УІТ спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського Національної Академії Наук України. Завершилася зустріч заключним словом ректора Ігоря Пасічника.

Наталія Конопка

Сепаратизм...

(Закінчення зі стор. 9)

певняє, ніби при переписі „русинів“ записалось 10 тисяч. Але ці дані, на думку духовного пастиря, є засекречені. Він має власну статистику: „русинів“ на Закарпатті – 800 тисяч і основний критерій розрізнення – це „русинська мова“. Що таке „русинська мова“ при мовній строкатості Закарпаття, де кожне село має свій діялект, батюшка не уточнює. Можливо, це мова якою пише відомий закарпатський поет-сатирик і громадський діяч Павло Чучка? Та сама ситуація і з „русинською“ граматикою та перекладом св. Письма. Чи то є та сама граматика і той самий переклад св. Письма, якими користуються „русини“ на території колишньої Югославії? І взагалі, якби т.з. „русини“ з цілого світу зібрались на свій мовний конгрес, вони б негайно пересварились, бо ніколи б не дійшли до концепції єдиної мови, а тим більше граматики.

Про якесь „русинське питання“ можна говорити хіба в контексті території колишньої Югославії. Лише тут русини розмовляють єдиною мовою, мають випрацьовану граматику і створили свою літературу.

Русько-українська людність з теренів східної Словаччини (т.зв. Горниця) поселилась на територію Бачки (частина Воєводини, у складі Сербії і Чорногорії) 250 років тому. Практично їх можна вважати найстаршою українською еміграцією. За час їхнього проживання в Бачці мовна палітра дуже змінилась: тут маєте і мадярські слова (теметов, Крачун), німецькі (гайзібан, цў, фріштік), а найбільше, звичайно, сербських слів, які все більше і більше проникають в русинський діялект.

Правдоподібно, про бачванських „русинів“ ніхто б й не чув, якби не відомий український етнограф і громадський діяч з Галичини Володимир Гнатюк, котрий на початку XX ст. відвідав Руський Керестур і описав побут, звичаї, обряди тамтешніх „русинів“. В. Гнатюк звернув увагу на молодого гімназиста загребської гімназії Габора Костельника. Хлопчина тоді був у відчаї. Справа в тому, що молодий Габор несподівано відчув в собі хист до „красного писання“ і за короткий час виспівав на рідному керестурському діялекті збірку романтичної поезії під назвою „З мойого валала“ („З мого села“). Він звернувся до своїх рідних руснаків, які тоді видавали в Будапешті часопис „Неділя“, але редактор часопису Михайло Врабель виявився москвофілом і на „общепонятном язичії“ пояснив Костельникові, що „на поданом нарічії только народни співанки сообщаєме, от сочиненних стихов же пожадами, аби они писани билі нашим язиком“. Хлопчину вирішив порятувати галичанин Володимир Гнатюк, який при допомозі професора Петербурґзької академії О.Шахматова допоміг надрукувати збірку в друкарні оо.Василіян у Жовкві у 1904 році.

Отож, панотче Сидоре, якби не ненависні вам „галіцкіє екстремісти“, то про „бачванських русинів“ і про Г. Костельника ніхто б не чув.

У 1907 році Г. Костельник переїздить до Львова. Від того часу його життя повністю в'яжеться зі Львовом, аж до трагічної загибелі в 1948 році. Костельник зізнавався, що до Галичини звикав довго, і якби не одруження з донькою директора перемиської гімназії Елеонорою Зарицькою, не залишився б у Галичині. Поступово Костельник приходить до переконання, що українці і русини Бачки – це той самий народ. Згодом з-під Костельникового пера виходить патріотична поезія „Встань, Україно“ (Львів, 1918), написана під впливом визвольних змагань українського народу, свідком яких тоді він був. Відтак о. Гавриїл робить все можливе, щоб ознайомити галицьких українців з життям їхніх братів у Бачці. У „Календарі Просвіти“ за 1920 рік виходить його стаття під назвою „Бачванські українці“. Водночас Костельник всіляко намагався роз'яснити своїм бачванським русинам, до якого народу вони належать. З цією метою він пише есеї „Дзе спада наша бешеда“ (Р. Керестур, 1922), „Яка наша народна назва“, „Чом сом постал Українєц“ . (Два останні опубліковані у збірнику „Проза на бачванско-сримским руским литературним язику“, що вийшов у Новому Саді в 1975 році). Практично 80 відсотків творчої спадщини Костельника написані українською мовою!

Протягом своєї діяльности Костельник практично не мав жодних контактів з Закарпаттям. Там не була надрукована жодна його стаття, жодна книжка. „Від самого початку Костельник читає і пише про Шевченка і, як і Гнатюк, просто оминає дезінтеґраційні тенденції закарпатської ікультурної і національної традиції. Закарпаття значно тяжче і значно пізніше прийде туди, де Костельник був від самого початку; русинські сепаратистичні тенденції його навіть не торкнули – вони між русинами Бачки появляться щойно між двома світовими війнами“ - так пише найавторитетніший дослідник творчості Костельника академік Юліян Тамаш, до речі, бачванський русин.

Тут важко не погодитись з батюшкою Сидором про необхідність розбиття інформаційної блокади. Саме відсутність належної інформації спровокувала одну з постанов ужгородського „науково-практичного соймища“: „Просити святійшого Патріярха Сербського Павла і Синод про якнайшвидшу (звідки така поспішність у святих справах?) канонізацію бачванського (сербського) русина о.Гавриїла Костельника“. А можливо, таке рішення було прийняте невипадково? Згідно з логікою - тим би мав займатись Московський патріярхат (якщо взагалі про щось таке можна вести мову), адже на час своєї загибелі о. Гавриїл канонічно належав до Російської Церкви. У цьому випадку довелося б торкнутись делікатних подій Львівського псевдособору 1946 року, який серйозні дослідники вважають спецоперацією НКВД. Відтак і самі обставини загибелі Костельника теж доволі неясні. Його діти (досі живе донька і двоє синів) переконливо доводять, що це була справа того ж таки НКВД. А от якщо справу доручити сербському Патріярхові – цілком невтральній стороні, можна було б обійти згадані гострі кути. Але й тут є проблема: у Сербії проживає приблизно 15 тисяч „русинів“, майже всі вони греко-католики і навіть мають свій Екзархат з осідком у Руському Керестурі.

Так і хочеться сказати батюшці Сидору словами російського казкового героя Балди: „Нє гонялся би ти, поп, за дєшєвізной“ і замість організовувати антиукраїнські „наукові“ конференції, краще б щиро помолився, щоб Господь відкрив твої очі на довколишній світ і на твій рідний народ.

„Помаранчеві оповідання" Фіделя Сухоноса

У Дніпропетровську, в серії „Бібліотека видань журналу „Бористен", вийшла друком нова книжка письменника, видавця і журналіста Фіделя Сухоноса „Помаранчеві оповідання" (видавництво „Пороги", 2005 р.). Збірка присвячена виборам Президента України 2004 року, ставленню до цього різних верств населення. Автор надає читачеві можливість побачити Майдан таким, яким він був насправді, ще раз пережити ті події, коли „помаранчеві" боролись проти неправди, за справедливість і завтрашній день. Нижче подаємо одне оповідання (скорочено).

Галина та Степан Шумаки опинилися в старечому домі не через добре життя. Їх хатинка, котра стояла над самим урвищем однієї з балок Придніпровська, було вже одним кутом ступила у прірву. Роками Степан Іванович оббивав пороги високого начальства, аби укріпили балку біля їхньої хати. Та де там! Раніше бюрократ у Придніпровську просто розкошував, а прийшла незалежність України, то ще гірше стало. Не стримався одного разу у розмові з Степаном Ільковичем колишній „комуняка" з державної установи, на території якої стояла хижка:

– А це тобі, пане Шумаку, - єхидно вимовив він шанобливе українське слово, – незалежна Україна, бо ти ж її дуже хотів!

– Та хіба я такої України хотів?! З такими нелюдами при владі, як ти?! – не стримався у свою чергу Степан.

Так і ходив роками до влади репресований за участь в УПА Степан Шумак, аж поки одного осіннього дня не впала їхня хижка просто в кручу. Володимир Крамар, керівник обласної „Просвіти", дозволив пожити два тижні у маленькому, але теплому казенному приміщенні. В усіх кабінетах чиновники твердили йому одне: можуть тільки виділити кімнату в робітничому гуртожитку.

По-людськи поговорив з Степаном Івановичем лише юрист Євген Шулик, який був одним з організаторів чорноволівського Руху. Але доба перших романтиків-рухівців, до яких вони обоє належали, вже пройшла. Народний рух все більше перетворювався розколами і стараннями політичних спекулянтів на пересічну партійку, котра мала прихильність певної частини виборців лише завдяки минулому. Євген сказав:

– Можна вас з панею Галиною оформити у старечий будинок, де харч і прожиток за державний кошт. І навіть частково пенсія зберігається. Вам виділять окрему кімнату.

Галина спочатку навіть сплакнула, коли почула про старечий дім. Та зрештою вирішили, що він мусить стати їхнім притулком.

Степана Шумака ще з молодих літ ятрила доля України. Коли поч.алася війна пішли його брати на захід, де взяли до рук зброю і б'ються за вільну Україну. Молодший Степан залишився в Миколаївці. Довго не було від братів ані вісточки. Оминали хату Шумків поштарі та подорожні. Натомість декілька раз заходив до їх обійстя голова сільської ради Григорій Довбня.

– Де ж твої старші хлопці, Іване? – питав кожного разу. – Ворог наступає, Червоній армії потрібні свіжі сили.

Після такої розмови ставали сумними очі матері. Від старших дітей – жодної вістки, а тут й молодшого заберуть до війська. Якось вже готувалися до сну, коли в двері постукали. Мороз і негода війнули до теплого приміщення, коли Іван відчинив, не питаючи. Ледве можна було розгледіти – на порозі якесь дівча. Зморене, з запаленими від вітру та морозу червоними очима.

– Тут живуть Шумаки?

– Ну, так.. А ти ж хто така?

– Я від Петра і Андрія, – тільки й сказало дівча і майже впало у сіни.

... Біля дверей старечого дому Степан Іванович зморено присів на лаву. Негода набирала потуги. Та піти до своєї кімнати, де на нього вже, напевно, зачекалася Галина, у старого не було сили. Впали перші краплі дощу. Немов це було вчора, пригадалося перша зустріч з Галинкою, коли та виморена та змерзла зайшла у його батьківський дім з довгожданою вісткою від Петра і Андрія. Так, тим малим і худорлявим дівчам, котре морозної ночі ледь добилося до їх обійстя була Галинка – кохана, найдорожча у його житті людина.

Отримавши батьківське благословення, подалися вони з Галинкою у карпатські ліси до Петра і Андрія. Під високою смерекою обвінчав капелян Степана і Галину на довге подружнє життя. Біля Яремча, у сутичці з червоними партизанами, загинули Петро й Андрій. Потім був ще один удар. Через людей зі Львова переказали у загін, що усю родину Шумаків НКВД вивезло в Казахстан в табори. З того часу нічого не знає про своїх близьких Степан Шумак. Немало було прикрощів у їхньому з Галинкою житті. Ще коли воювали, принаймні, були разом. Найстрашніше розпочалося, коли втратили зв'язок на добрих десять років, опинившись у різних таборах Совєтського Союзу.

Вже наприкінці 1950-их років знайшла його Галинка, котру звільнили раніше, у Мордовії. Побачив її вперше через багато років розлуки. Посивіла Галинка, зістарілась. Та й він не краще виглядає. Але коли москаль-конвоїр таки вийшов з кімнати побачень, як у молоді літа притис до грудей свою Галинку Степан Шумак. Запитав лише одне:

– Ти мене й досі кохаєш?!

– А чому ж я тут...

Зразу ж після звільнення Степана потрапили вони в Придніпровськ. Тут і прожили, здається, свої найкращі роки. Хто до них по-доброму, так само й вони – приязні. Степан Іванович з перших же днів пропадав на Дніпрі, бо річковий беріг був просто біля соціяльного притулку. А дружина взялася за вишивання серветок та рушників. Навіть у кабінеті директора Дмитра Ігоровича висить її рушник. Перед виборами завжди привітний директор з якимось суворим та розгубленим обличчям зібрав майже усіх мешканців старечого будинку у залі. Поряд з ним в президії сидів лисуватий, з товстим загривком дядечко, типовий вихованець радянської бюрократичної системи. Чиновник виявився начальником обласного управління соціяльного захисту населення на прізвище Голод. Він повчально підняв руку:

– А тепер, шановні, я хочу сказати, що усі ваші побажання стануть можливим, коли увесь ваш будинок проголосує 31 жовтня за Віктора Федоровича Януковича!

– Не так! – Степан Іванович і сам не зрозумів, як вигукнув. – Не так, бо ми живемо не у сталінську пору, коли за нас вирішують, що і як робити!

І без того тиха заля принишкла. Голод повернув свою голову-качан у бік Степана Шумака. Колишній парторг одного з цехів місцевого ливарного заводу Скворцов гаряче гукнув з місця.

– Так, товаришу Голод! Цей Шумак – бандерівець! Я точно знаю!

Повертаючись з зібрання, Галина докоряла чоловікові:

– Навіщо ти зайшовся? Проголосували б за Ющенка самі. Хто б нам заборонив? А хіба ж ти інших переконаєш?

– Мабуть, ти маєш рацію, Галинко. Але пика того Голода дуже мені нагадала одного слідчого з НКВД. Така ж тупа і нахабна. І я подумав: стільки років пройшло, а нічого не змінилося....

Для подружжя Шумаків збори не минулися безслідно. Спочатку хтось на дверях їхньої кімнати написав шматком вугілля: „Бандерівці". Одного дня за обідом сіли до столу, а поряд з сусідів – нікого. Мали б ще сидіти четверо. Столи ж на шість персон. Однак ні, навіть стільці прибрані. Шумаки здивовано озиралися по сторонах. Аж тут Скворцов голосом більшовицького активіста давай кричати:

– Дорогі товариші, віднині ми маємо засвідчити цим Шумакам, що наш дружний та свідомий колектив висловлює їм своє презирство!

Підсліпуватий Сашко Кобзар, котрому Галина Шумак часто давала пригощу солодких льодяників, раптом голосно прокукрікав спотвореним голосом:

– Якщо вони у нас житимуть, Янукович нас годувати не буде!

Зчинився гармидер. Інстинкт самозбереження підказав Шумакам, що далі залишатися небезпечно. Степан, міцно взявши за руку дружину, повів її за собою, оминаючи обідні столи, до виходу з їдальні. Того дня Галина і Степан Шумаки залишилися без обіду. Надалі, за розпорядженням директора, Шумакам накривали столи на півгодини раніше. Допоки вгамуються пристрасті. Але ще не раз і не два чули вони за своєю спиною:

– У-у, бандерівці. Хочуть усіх змусити говорити українською.

Коли 26 грудня було призначене переголосування на виборах президента України, Шумаки полегшено зітхнули. З самого ранку пішли вони на виборчу дільницю. В кабінку зайшли вдвох і викреслили прізвище Януковича.

– Два голоси, але за справедливість, – підбадьорив дружину Степан Іванович.

А увечорі, прикипівши до малого чорно-білого телеприймача Шумаки зрозуміли, що Ющенко став президентом. Степан Іванович обняв дружину і промовив:

– Встояли тоді, встояли і тепер!

50 років – в радіожурналістиці

Кожного вівторка о 9-ій годині вечора українці Дітройту слухають радіопрограму „Пісня України", яку вже багато літ готує і веде Василь Колодчин разом з сином Романом. Приємно почути новини з України і з життя української громади Дітройту, добре знати про майбутні події, щоразу слухаючи рубрику „З громадських оголошень", цікаво, де що можна вдало купити в Дітройті та в околицях, зокрема в українських виробників, радісно почути привітання з днем народження і пісенну присвяту близьким і знайомим. Разом з диктором сумуємо, коли звучить реквієм по членах громади, які відійшли у вічність.

Для Василя Колодчина його кар'єра радожурналіста починалася 50 років тому в програмі „Українська година", яку провадив редактор Зенон Тарнавський. У цей час Василь Колодчин був головою студентської громади у Вейнському університеті, яка нараховувала 110 членів. Редактор З. Тарнавський запросив його подавати новини із студентського життя. Пізніше В. Колодчин працював для радіопрограми „Душа України", яку провадила Ореста Каралаш на радіостанції WMZK 98-FM. Програма виходила від понеділка до п'ятниці включно, о год. 12-ій, в полудень. Тут В. Колодчин виступав два-три рази на тиждень до пів години, часто готував одногодинну програму. Тоді ще всі етнічні програми передавалися безкоштовно.

Але в 1982 році радіостанцію WMZK закупила комерційна компанія, яка перейшла на програми спорту, а етнічні групи залишилися без програм. Тому в цьому ж році 18 директорів і представників етнічних груп організували компанію з уділами (найменший уділ становив 1000 долярів, і В. Колодчин придбав його за власні гроші). Компанія купила радіостанцію WPOH в Понтіяку. Так почалася програма „Пісня України", яка виходила кожної суботи о год. 3-ій по полудні. Керівниками були Василь і Роман Колодчини.

Тому, що сигнал радіостанції WPOH був заслабий, щоб обслужити українську громаду метрополітального Дітройту, Віндзору і Ен Арбор, перейшли на радіостанцію WNZK. На цьому каналі українські радіогодини Колодчиних довгі роки слухали навіть у Пітсбурґу.

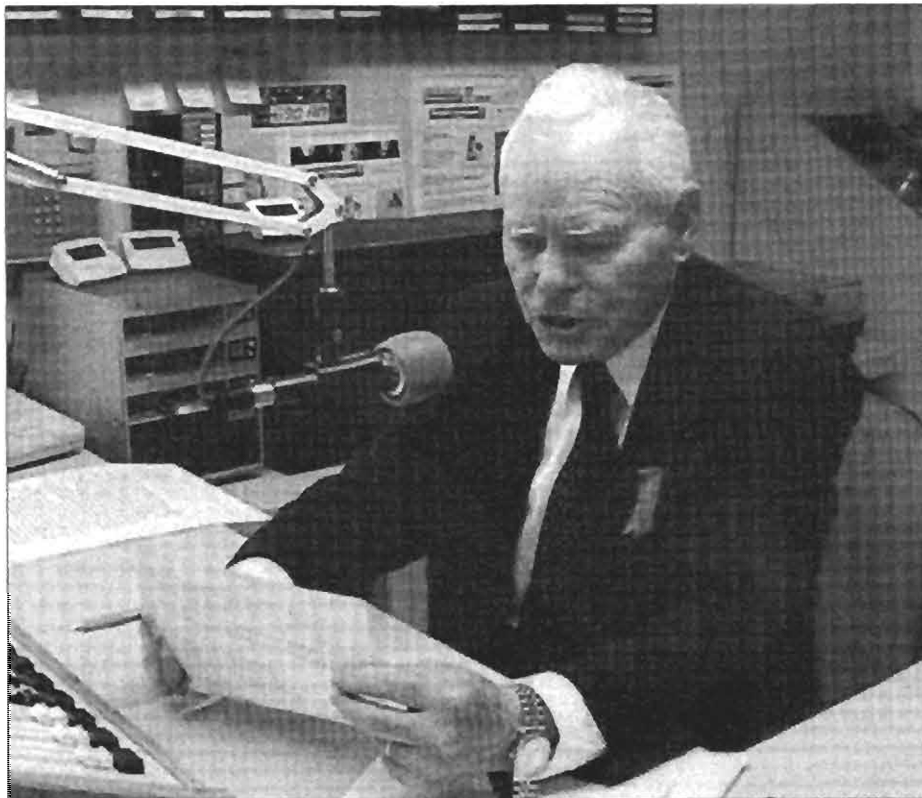
Протягом 50 років Василь Колодчин передав по радіо 3996 програм. Найголовніші теми: суспільно-громадська, церковна, наукова, культурна, політична і спортова діяльність української громади. У 1987-88 роках передавалися 15-хвилинні бесіди на тему християнства в Україні, таких бесід було 86. Цікавим було інтерв'ю з істориком д-ром Романом Шпорлюком на тему історії України від козаччини аж до проголошення незалежности в 1991 році. Завдяки видатному музикологові д-ові Василеві Витвицькому було підготовано 35 програм про найвизначніших композиторів та 46 програм на теми різних жанрів української музики, включно з релігійною.

Було багато програм на теми великих історичних подій про визначні постаті в історії України – полководців, політиків, поетів, церковних діячів (Слугу Божого Андрея, Патріярха Йосифа), про провідників Визвольних Змагань 1917-21 рр. М. Грушевського, С. Петлюру, і революційно-визвольної боротьби – УВО, ОУН, УПА – Є. Коновальця ген. Р. Шухевича, С. Бандеру, А. Мельника.

З проголошенням незалежности України в 1991 р. передано багато інтерв'ю з політичними, громадськими, церковними і військовими діячами (з Патріярхом УГКЦ Л. Гузарем, Патріярхом УПЦ КП Філаретом, екс-президентом Л. Кравчуком, прем'єрміністром Віктором Ющенком, М. Горинем, Л. Лук'яненком, В. Чорноволом і багатьма іншими.

Тепер програма ще більш насичена новинами про важливі події у вільній Україні, бесідами і коментарями на теми дня, улюбленими українськими піснями на замовлення і на присвяти.

Журналіст Василь Колодчин не просто розповідає про життя громади, яке спостерігає. Він активний учасник багатьох українських громад і об'єднань, багато років працював у різних молодечих організаціях, протягом ряду років був головою або співголовою багатьох постійних чи тимчасових комітетів громади. І тепер він є головою Відділу Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" в Мишиґені, членом Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, головою Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО), багатолітній діяч УНСоюзу. В 2001 р. вдячна дітройтська громада відзначила 50-ліття громадської праці Василя Колодчина. З цієї нагоди він був нагороджений багатьма грамотами, в тому числі Грамотою Подяки від Патріярха Любомира, Медалею св. Володимира і Грамотою Визнання Президії Світового Конґресу Українців.

Редактор Василь Колодчин – перед мікрофоном

Як уже було сказано, радіопрограма „Пісня України" від 1982 року стала платною, і її фінансують комерційні оголошення та слухачі-жертводавці. Кошт однієї години – 250-300 дол. Тому існування цієї програми цілком залежить від щедрости жертводавців та вміння організаторів привабити замовників комерційних оголошень.

В ювілейний рік успішної громадської праці на радіо бажаємо Василеві Колодчинові доброго здоров'я, зацікавлених слухачів та нових успіхів у творенні радіопрограми, яка гідна того, щоб нею цікавилися українці Америки і гості з України.

Ніна Василькевич

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Мистецька виставка

НЮ-ГЕЙВЕН, Кон. – З ініціятиви 108-го Відділу Союзу Українок 15-16 жовтня відбулася мистецька виставка та продаж картин у приміщенні церкви св. Михаїла.

Галина Марків, талановита мисткиня та членка відділу СУА, показувала свої олійні картини квітів та краєвиди, мальовані водними фарбами, а також деякі пастелі. Образи Галини Марків були виставлені у багатьох ґалеріях Америки.

Окрасою виставки були 17 образів відомого мистця Зенона Онишкевича, портретиста Папи Павла VI, мистецькі твори якого знаходяться у багатьох колекціях. Його морські краєвиди та гірські сюжети були показані на переміну зі зображенням квітів. На виставці були дві чудові ікони Матері Божої роботи Ліди Пясецької, яка навчалася мистецтва у Мирослава Радиша.

Багато стилевих ікон показала Галина Титла, яка навчалася іконопису у Петра Холодного і дотепер розмалювала п'ять церков. Чоловік її – мистець Богдан Титла був представлений на виставці своїми олійними картинами краєвидів, чарівних Гантерських гір, церков та квітів. Богдан Титла працював як директор, а також власник комерційної студії. Його мистецькі рисунки оздоблюють понад сотню українських книжок та 26 „Альманахів УНСоюзу".

Багато праці до успішного переведення виставки вклала Уляна Зінич, секретар відділу. Вона коротким словом відкрила імпрезу та привітала гостей і присутніх мистців – Галину Марків, Галину і Богдана Титлів.

Виставку відвідало значне число людей. Дохід з імпрези призначено на різні цілі Союзу Українок.

Надія Троян

Поетична творчість наших читачів

Україно, моя замучена Ненько

А де ж та дорога?

Батьки мої, рідні мої,
Де є ваші тіла?
Голодом замучені і масами заховані,
Закопані в чужій країні
Чи замерзли десь навіки в сибірській землі?

Шукаю вас, кличу, та ніхто мене не чує,
Ніхто не відгукнеться, ніхто не хоче знати
Про вашу долю.
А тільки два старенькі розірвані папірці:
„Вислані по усурійській дорозі"
А де ж та дорога?

Так тяжко примиритись з твоєю долею,
Моя Україно,
З твоїми муками, стражданням.
І нестримані сльози не дають забути
Знищення моєї Батьківщини.

Пусті хати, пусті поля,
Пуста Україна
Замучена, розбита.
Одинокі твої діточки залишились в житті.

Накінець доля нам усміхнулась,
Несподівано здобули ми свободу –
Незалежність,
Скинули з нас радянські кайдани.

Тепер ми, здається, вільні
А ще не знаємо, хто ми є такі,..
Як рідну мову Батьківщини у серці нести?

Український Голодомор

Мирні, працьовиті українці
З веселими піснями
Золотими полями
Під синім небом

Чорні хмари, загроза з півночі віє
На мирні гори, степи України.

Кулі обстріляли мою Україну
З загрозою забрали мою свободу
І зробили нас рабами.

Жахливим терором над нами
Ми віддали наш хліб до останньої зернини
Назад нам дали: тюрми в Сибіру і
Голодомор на моїй Україні.

Діточки невинні, перелякані,
Простягнені маленькі ручки,
Вони навіть і не просили більше,
А тільки плакали. Сироти навіки.

Охоплені безнадійністю,
Занурені, ми ще нижче лягли
Покірно з байдужістю.
І остовпінням.

Голодомор – винищення українського народу
Повільно, тихо,
Щоб ніхто не знав, не чув у світі.

Євгенія Далас,
Лос Анджелес

Образи володарів у мистецькому світлі

Україна йде шляхом своєї незалежности. Шлях – важкий і неоднозначний. На ньому часто трапляються речі, котрі критично сприймаються світовою та українською громадами. Але шлях до державної вершини ніколи не був простим. Помаранчева революція в Україні подарувала молодій державі нову надію, поглибила серед народу патріотичні відчуття, посилила прагнення людей брати участь у вирішенні державних справ, перш за все – у виборі державного провідника. Українська діяспора стала активним учасником демократизаційних процесів в Україні. Зокрема Комітет допомоги Україні „Приятелі Руху" на чолі з його головою Романом Ричком надав суттєву допомогу тим силам, котрі прагнуть вивести Україну на вершину державної незалежности.

За будь-яких обставин, вирішальне слово щодо майбуття України належатиме молодій генерації українців, тим, котрі йдуть до своїх життєвих вершин нині, котрі прагнуть дійти зі своїм словом до людей. Серед таких особистостей можна назвати дослідницю і письменницю Оксану Сліпушко. Вона – кандидат філологічних наук, викладач Київського національного університету імени Тараса Шевченка. 2002 року побачила світ її книга „Софія київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X–XIII століття)" – перше в історії незалежної України наукове осмислення середньовічної літературної спадщини Русі-України.

2003 року Оксана Сліпушко започаткувала власну авторську серію „Мій погляд". Слід підкреслити, що книговидавнича справа в Україні до цього часу не має належної підтримки з боку держави. То ж допомога діяспори необхідна. Комітет допомоги Україні „Приятелі Руху" підтримав ідею Оксани щодо видання її авторської серії. Завдяки цій підтримці вже побачили світ три книги. Перша – „Таємниці володарів Русі: від Олега до Володимира Мономаха" (Київ: Аконіт, 2003) – присвячена осмисленню постатей великих володарів Русі-України, тих, завдяки яким вона піднялася до вершин. Друга – „Жриці влади і любові: єгипетська цариця Клеопатра і руська княгиня Ольга" (Київ: Аконіт, 2004) – порівняльні життєписи двох володарок світу. Авторка подає власну версію життєвого шляху княгині Ольги – неординарну, цікаву, захоплюючу. Третя книга – „Лаври і терни правителя: римський імператор Цезар і руський князь Олег" (Харків: Компанія СМІТ, 2005) – роздуми автора про життєві шляхи двох володарів, про їхні здобутки і втрати, лаври і терни.

Головна ідея, котра єднає ці три книги – прагнення Оксани Сліпушко не просто описати життя і діяння великих володарів світу, а й представити міркування на тему, котра є надзвичайно актуальною для Української держави – яким має бути володар, у чому сенс його життя, чим він має жертвувати задля держави... Всі три книги – це авторські міркування над даними проблемами. Образи відомих володарів як Русі-України, так і світу, постають у суто авторському світлі. Давно відомі факти набувають цікавої художньої інтерпретації. Мистецька уява Оксани Сліпушко робить їх живими, їхні справи та вчинки змушують читача задумуватися над проблемами влади, держави, народу.

Книги з авторської серії Оксани Сліпушко „Мій погляд" користуються особливою популярністю серед молоді, тих, хто будуватиме Українську державу завтра. Ці книги виховують молодь у дусі національного патріотизму. Вихід кожної нової книги талановитої авторки отримує значний резонанс у пресі та на радіо. Тож глибока вдячність Комітетові допомоги Україні „Приятелі Руху" за те, що сприяє появі таких видань, котрі потрібні сучасному українському читачеві.

В одному зі своїх інтерв'ю на Українському Радіо Оксана сказала, що закінчує нову книгу, котра буде присвячена осмисленню постатей двох великих воїнів світу – Олександра Македонського і Святослава Завойовника. Авторка звертається до проблем війни і гуманізму, котрими переймається не лише Україна, а й усе сучасне людство. Хочеться вірити, що книга знайде підтримку серед тих представників української діяспори, котрі не байдужі до української культури, і незабаром побачить світ. Дай Боже!

Галина Соболь,
Київ

СПОРТ

Управа УСЦАК затвердила календар спортових турнірів

НЮАРК, Н. Дж. – 10 листопада в приміщенні Дому УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися наради управи УСЦАК, якими проводив голова Мирон Стебельський. Обговорено стан спортової централі, її подальшу активність на теренах США і Канади та можливості збільшення членства. Йдеться про нові українські спортові осередки, які ще не включилися в УСЦАК.

Затверджено календар чемпіонатів УСЦАК. Серію змагань за звання чемпіонів УСЦАК розпочнуть наприкінці лютого 2006 року лещетарі. Змагання, господарем яких є КЛК, відбудуться в Гантері. Відповідальний – ланковий лещетарства Северин Палидович.

Турніри з копаного м'яча під проводом ланкового Євгена Чижовича спершу відбудуться за першості делегатур. Наприкінці травня відбудеться турнір за Чашу Великих Озер, який рівночасно є першістю делегатур УСЦАК-Захід і Канади. Переможець цього турніру ввійде до фіналу чемпіонату УСЦАК, в якому гратиме з переможцем делегатури УСЦАК-Схід. Цей турнір має відбутися на початку липня. Великий фінал за Трофей чемпіона УСЦАК у 2006 році, згідно з ротаційною системою, пройде на терені делегатури Захід.

Ланковий відбиванки (волейболу) Орест Федаш, запевнив відновлення чемпіонів УСЦАК в цій ділянці спорту в 2006 році. Про час і місце цього турніру будуть поінформовані усі українські спортові осередки.

Плавацькі першості УСЦАК традиційно пройдуть в басейні Союзівки 2 вересня, під час Дня праці. Ланкова Марійка Бокало і її заступниця Таїса Бокало-Геґарті перед змаганнями проведуть реєстрацію плавців.

Тенісові першості в різних вікових групах теж традиційно пройдуть на кортах Союзівки. Їх проведе ланковий Юрій Савчак. Є надія, що українські тенісисти з різних міст та спортових осередків США і Канади стануть учасниками цього турніру.

Шаховий чемпіонат УСЦАК ще не має визначеної дати, але відбудеться в 2006 році, в часі і місці, про які повідомлять спортові осередки (ланкові д-р Орест Попович і о. Маріян Процик).

У 2006 році знову відбудуться Українські спортові ігри молоді на оселі СУМ в Еленвілі, Н. Й., 29 липня. Їх проведе заступник голови УСЦАК Іриней Ісаїв. Управа УСЦАК закликає вислати на ці Ігри, які молодь називає Українською юнацькою олімпіядою, дружини з копаного м'яча, відбиванки (волейболу), плавання, тенісу та бігів у легкій атлетиці.

Успішні виступи дружини копаного м'яча УСВТ „Ч. Січ"

УСВТ „Чорноморська Січ" – Дж. Амер. „Кікерс" – 1: 1
УСВТ „Чорноморська Січ" – „Поліш Фальконс", СК – 3: 2
УСВТ „Чорноморська Січ" – „Парсипані Блюс", СК – 1: 0

Продовжуються змагання з копаного м'яча в лігах Ню-Джерзі. В одній з найсильніших – еліт-дивізії – виступає єдина українська дружина штату – „Чорноморська Січ", що змагається під назвою „Юньйон Юкреніянс". Протягом останніх 4-ох тижнів „Січовики" провели чотири змагання, в яких здобули дві перемоги, а дві зустрічі закінчили внічию.

Висліди змагань еліт-дивізії
Група Південь

Дружини	Точки	Ґолі
1. ТКС, Трентон	19	19:10
2. Дж.-Амер. „Кікерс"	13	15: 3
3. „Шор Ґарікенс", СК	13	15:12
4. „Ч. Січ" – „Ю. Юкреніянс"	11	15:14
5. „Джерзі Шор Бока", СК	9	19:17
6. ФК „Стяуа", Кренбери	7	8: 7
7. „Панмеріка Спортінґ", СК	6	8:10
8. „Поліш Фальконс", СК	4	13:18
9. „Татри-Словакія", СК	3	3: 9
10. „Спутнік", СК	3	12:24

Три з цих зустрічей були за чемпіонат на півпрофесійної еліт-дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґ". Дуже важливою для нашої дружини була зустріч на виїзді в Трентоні з місцевим сильним німецько-американським клюбом „Кікерс" – багаторазовим чемпіоном, змагання з яким наші футболісти закінчили внічию – 1:1. Єдиного ґоля для „Ч. Січі" здобув її граючий тренер Андрій Панас. В чергових змаганнях у себе вдома на площі Керсі в Юньйоні, „Січовики" приймали польський клюб „Фальконс" і цим разом перемогли вислідом 3:2, ґолі здобули Данило Левицький і К. Маґер.

6 листопада в Ню-Джерзі відбулися ігри за Чашу штату, в яких бере участь дружина „Чорноморської Січі". В першому колі українські футболісти провели змагання на виїзді в Парсипані з місцевим клюбом „Блюс". Переможного ґоля для нашої дружини здобув Карло Вільбур.

13 листопада „Січовики", знову на виїзді, в лігових змаганнях зустріли клюб „Татри-Словакія", в складі якого виступають недавно прибулі з футбольних клюбів Словаччини досвідчені футболісти. „Січовики" закінчили зустріч вислідом – 1:1. Ґоля для „Ч. Січі" здобув Карло Вільбур.

В складі „Ч. Січі" в цих 4-ох змаганнях виступили О. Фріґа, А. Панас, М. Гординський, М. Витвицький, Р. Хомяк, П. Будняк, Д. Левицький, Р. Головінський, Д. Олесницький, М. Ґудзій, Д. Колодій, С. Колодій, А. Кудрик, Т. Оконел, К. Вільбур, Л. Миськів, К. Дасільва, К. Маґер. Провідники – Микола Гординський і Гриць Сергіїв, граючий тренер – Андрій Панас.

Омелян Твардовський

Нове видання УСЦАК

З нагоди 50-річчя УСЦАК виданий „Ювілейний альманах УСЦАК", який можна придбати, висилаючи замовлення на адресу: 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

В цьому виданні подані усі інформації про УСЦАК, її досягнення за півстоліття, співпрацю з Національним олімпійським комітетом України, спортовими федераціями і провідними спортовцями України, подані висліди з вільних і українських спортових олімпіяд, змагань збірних УСЦАК, включно з виступами в Україні.

Україні: книжки для і про дітей від фонду „Сейбр-Світло"

„Свобода" неодноразово інформувала своїх читачів про діяльність доброчинного фонду „Сейбр-Світло" у Львові і про використання англомовних книжок, які фонд одержує з США і розповсюджує в усіх регіонах України. Вони служать перш за все молоді, яка хоче пізнавати світ, вчитися англійської мови, здобувати життєві позиції.

Але особливо тішить те, як сприймають книжки діти і яких успіхів вони досягають завдяки їм. „Фонд „Сейбр-Світло" привіз у львівську школу-садочок „Любисток" п'ять великих скринь книжечок для навчання дітей англійської мови. Треба було бачити, як тішилися третьокласники, розглядаючи розмаїті цікаві книжечки!

Фонд „Сейбр-Світло" на виставкових полицях має сотні чудово виданих книг з найрізноманітнішої тематики. На жаль, існуючі проблеми говорять про невеселі умови діяльности благодійної організації в Україні.

Напевно, найбільшу сатисфакцію за всі роки діяльности відчули працівники фонду під час передання понад 300 книжок львівському навчально-реабілітаційному центрові „Джерело". Тут проводиться лікування і навчання дітей різного віку, хворих на церебральний параліч, психічні та розумові порушення. Книжками тішилися і діти, і батьки, а особливо дирекція та лікарі центру. Виявилося, що лікарі добре володіють англійською мовою, пройшли стажування у США і їм дуже бракувало фахової літератури. Передані фондом понад 140 видань з дитячого аутизму, гіперактивности та дефіциту уваги, фармакології, неврологічних і психотропних ліків, посібників з реабілітації, дитячої психології і фізіології, проблем поведінки трудних підлітків і багатьох інших питань лікування і виховання дітей виявилися для них справжнім подарунком, який допоможе лікувати і допомагати знедоленим дітям. Не менше, ніж лікарі, тішилися працівники фонду тим, що книжки дісталися у властиві руки і служитимуть добрій справі.

Книжкові інвестиції в майбутню інтелектуальну еліту України є головним напрямком діяльности фонду „Сейбр-Світло". Видання, передані для навчання дошкільнят, школярів та студентів, безпосередньо формують наше майбутнє і служитимуть багатьом поколінням. Наскільки вистачає сил і коштів, фонд намагається охопити найвіддаленіші райони України, відгукнутися на проханнях усіх, хто виявляє наполегливість і ініціятиву. Щороку до міст і сіл України фонд „Сейбр-Світло" передає в середньому 50 тисяч видань близько 1.5 тисяч назв і є єдиним в Україні, що вже упродовж 15 років безкоштовно одержує навчальну і наукову літературу від американського фонду „Сейбр".

Кошти для праці „Сейбр-Світла" потрібно шукати в Україні. Практика показала, що при середній доброчинній вартості нової книги 30 долярів (хоч ринкова і наукова вартість такого видання набагато вища), для здійснення всіх акцій вантажів, обліку, складування і розсилки, оплати приміщення і працівників потрібно лише 1 доляр на книжку.

Як неприбуткова громадська організація фонд має право одержувати лише доброчинні внески. Але державні бібліотеки та університети, школи та садочки не мають ні права робити такі внески, ні коштів. Часто у них не вистачає фінансування на життєво необхідні потреби. Численні спроби розірвати це зачароване коло на урядовому рівні не мали успіху.

Фонд виживав упродовж 15 років за рахунок грантів наданих Посольством США в Україні, Міжнародним фондом „Відродження", фондом „Евразія", іншими міжнародними організаціями, а також завдяки підтримці численних установ та приватних осіб української діяспори у США. Найбільшими жертводавцями фонду у різний час були Український Народний Союз, Союз Українок Америки, Асоціяція оборони прав людини в Україні, Фонд Катедр українознавства, Українська Федерація Америки, Кредитова кооператива „Самопоміч" (Ню-Йорк), Григорій Малиновський, Ліда та Орест Білоуси, Аркадій Мулак, Іванка, Нестор та Любомир Олесницькі, Уляна та Іван Сосі, а також інші установи та приватні особи.

Від імені багатотисячної громади наших отримувачів фонд „Сейбр-Світло" складає усім своїм жертводавцям низький уклін та щиру подяку. Численні добрі діла, започатковані і виконані завдяки Вашій підтримці упродовж 15 років, увінчалися Помаранчевою революцією і служитимуть ще довго не одному поколінню українців.

У грудні фонд плянує відзначити 15-ліття своєї діяльности великою презентацією і переданням книжок (понад 1.5 тисячі примірників) Національній бібліотеці ім. В. Вернадського у Києві, на яку погодилися приїхати гості з США, а також представники Уряду і громадськости України. За ці роки фонд одержав і розповсюдив в Україні понад 900 тисяч книг, серед яких чималу кількість становить україномовна література, видана у США.

Фонд відкритий для співпраці з усіма, хто бажає через книгу долучитися до розбудови України. Кошти можна направляти на рахунок „Sabre Foundation, Inc.", яка є неприбутковою американською установою 501 (c)(3). Адреса для кореспонденції: Tania Vitvitsky, Executive Director Sabre Foundation, Inc., 872 Massachusetts Avenue, Suite 2-1 Cambridge, MA 02139. Tel.: (617) 868-3510, факс: (617) 868-7916.

Таня Витвицька

НОВІ ВИДАННЯ

Слово про Ігорів похід

„Слово о полку Ігореві" – це велична й безсмертна пам'ятка невмирущого українського духу, який кожне століття втілюється в нових всевічних творах. Серед пам'яток стародавньої української літератури найвидатнішою є, безумовно, „Слово о полку Ігореві" чи, в перекладі, „Слово про Ігорев похід" XII ст. Внутрішній зміст цього „Слова", його зовнішнє літературне оформлення та його поетичні окраси такі блискучі і величні, що роблять цю пам'ятку єдиною й найціннішою не тільки для усього слов'янства, але й першорядною у всесвітній літературі. Тому не дивно, що „Словом" здавна зацікавлена як наука слов'янська, найбільше російська й українська, так і наука европейська.

Давно зникло з продажу перше видання, але книга мусить жити й нагадувати всім про нашу безсмертну славу. „Безсмертний український дух, безсмертний український народ, – безсмертна й Україна!" – ці слова Митрополит Іларіон написав 11 серпня 1963 року як передмову до другого видання. Тепер завдяки Анні Фіґус-Ралько – фундаторці третього видання, українці можуть навчитися того, що „Слово про Ігорів похід" є літературною й історичною пам'яткою.

Структурно книга ділиться на кілька невеликих за обсягом частин. Перша сторінка ознайомлює читача із Фундацією ім. Митрополита Іларіона (Огієнка) та її виданнями. Упорядник, автор передмови і коментарів, проф. Микола Тимошик в статті „Слово о полку Ігоревім" як об'єкт переосмислення української історії" пояснює долю рукопису поетичного перекладу, котрий був закінчений в 1945 році, коли Митрополит Іларіон переїхав до Канади і ця праця побачила світ у Вінніпезі. Пізніше автор значно доповнив видання. Вдруге книга була надрукована 1967 року заходами Товариства „Волинь". Знаменно, що на авантитулі цього видання були слова посвяти: „Українському народові – на єдність і згоду!".

В 1989 році у Київському видавництві „Радянська школа" (нинішня „Освіта"), вийшла друком книжка народного художника України В. Лопати „Слово о полку Ігоревім". Не знайшлося в цій книзі місця, звичайно ж, з цензурних причин, перекладові Івана Огієнка (Митрополита Іларіона). Тепер ця праця побачила світ, тож і Україна і українці, де б вони не були, бо він для них писав, можуть зрозуміти чому автор – д-р Іван Огієнко наголошує:

„Єдність і Згода були головними точками ідеології України всі її віки, бо бракувало їх в нас. Так і в теперішній час: головна вимога ідеології українського народу поміж її провідниками – таки Єдність і Згода, – конче потрібні нам по всіх ділянках нашого життя, а відсутність їх сильно описані в „Слово про Ігорів похід". Особливої актуальности набувають ці слова в нинішній, переломний для України, час".

В частині першій автор виясняє власну інтерпретацію подій сивої української давнини, в частині другій подано оригінал-список та дослівний переклад – тут читач може ознайомитися з стародавнім текстом та українським перекладом. Частина третя – „Словник та історично-географічні примітки до „Слова о полку Ігоревім". Частина четверта – „Мій переспів". Митрополит Іларіон пояснює, чому він взявся за глибше вивчення цього унікального твору. Рукопис поетичного перекладу було закінчено в січні 1945 році, коли він оселився в одному з монастирів неподалік Відня.

Пророчими були слова Митрополита Іларіона: „Геніяльні твори безсмертні тим, що їхні ідеї час від часу знову відживають, що про них згадують. Геніяльним і безсмертним було й є наше „Слово о полку Ігоревім". Ідея єдности князів, ідея єдиної Руси з Києвом на чолі завжди була живою на Сході за старих часів – ходило тільки про столичне місто цієї об'єднаної Руси, про її центр".

Щоб набути книжку, котра є восьмим томом видавничого проєкту „Запізніле вороття", просимо звертатися на адресу: а/с І. Київ, 04107 Ukraine.

Антологія української духовної музики 20-их років XX ст.

Завдяки Українському фондові духовної музики, у видавництві ім. Олени Теліги появився збірник творів визначних українських композиторів, які творили духовну музику в часі відродження української державности на початку XX ст. та утворення незалежної Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ).

До збірника ввійшли твори відомих композиторів – Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Олександра Кошиця, і також такі, що друкуються вперше з відшуканих рукописів: Якова Яциневича, Григорія Давидовського, Порфирія Демуцького, Пилипа Козицького та інших. Найбільша група творів, – приблизно половина – це літургійні піснеспіви; далі йдуть твори з церковних відправ: Всенічної, Великодньої Утрені, Молебнів, шлюбу, та в такій же кількості релігійні канти, колядки і щедрівки. Більшість творів подано українською мовою. В інших піснеспівах оригінальний церковнослов'янський текст подається українською вимовою.

Передмова, яку написав голова Фонду Мстислав Юрченко, є подана українською і англійською мовами. У виданні подані односторінкові інформації про кожного композитора з їхніми знімками, а в „Примітках" подані джерела, звідки ноти кожного твору були взяті.

Збірник має 224 сторінки в м'якій обкладинці. Він призначений для диригентів хорів, музичних та церковних навчальних закладів, науковців, студентів та широкого кола шанувальників духовної музики. Ціна одного примірника з пересилкою – 25 дол. Замовлення можна надсилати на адресу: St. Andrew's Society, Inc. c/o V. Bakum; 18 Orchard Lane, Highland, NY 12528.

Люди доброї волі можуть замовити „Антологію Української церковної музики" також для парафій в Україні, звідки вони чи їхні батьки походять. Україномовні парафії в Україні відчувають гострий брак нотного матеріялу для церковних відправ, і часто не мають засобів, щоб такий збірник самим придбати. Замовлений збірник буде доставлений на вказану жертводавцем адресу безпосередньо з Києва. Пожертви в сумі 25 дол. на закуп збірника для України звільнені з податку. Чеки просимо виписувати на адресу: St. Andrew's Society, Inc. та висилати на вище подану адресу. Також просимо подати точну адресу, кому доставити замовлений збірник.

Михайло Герець

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

William H. Meyers, Serhij I. Demyanenko, Thomas G. Johnson, Sergiy I. Zorya. Refocusing Agricultural and Rural Development Policies in Ukraine. Action Plan for the Road Ahead. Washington, DC: USAID.

Мирослав Кальба. „ДУН в розбудові УПА". Видання Дружин Українських Націоналістів (ДУН), курені: „Нахтіґаль" і „Ролянд". Багато несправедливих звинувачень упродовж років висловлено щодо боротьби та діяльности ДУН. Автор – один з небагатьох вояків-очевидців тих буремних подій. На достовірних фактах та документах він показує, за що боролися, віддавали свою молодість і життя учасники „Ролянду" і „Нахтіґаль". Видавництво „Джура", Тернопіль 2005 рік.

„Віра і Надія"

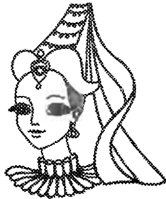

До бібліотеки „Свободи" надійшла від Василя Колодчина з Ворену, Миш., книжка-альбом англійською мовою „Faith and Hope. The Kyivan Church in Communion with Rome 1596–1996". Альбом на 143 сторінках видало Товариство українців-католиків у США „Св. Софія", Філядельфія, 1997 рік.

Дякуємо В. Колодчинові за дарунок нашій бібліотеці.

Редакція

19 West 21st Street, Linden, NJ 07036
Tel.: (908) 862-4747; (973) 763-8778
Fax: (908) 862-7474

ROXOLANA
International Trade, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

** Додаткова оплата за доставу*
Існують певні обмеження.

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

В Україну: **ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ**

$100 - $8	$500 - $25	$900 - $45
$200 - $14	$600 - $30	$1000 - $50
$300 - $18	$700 - $35	$1500 - $75
$400 - $20	$800 - $40	$2000 - $100

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.
• ***Достава $10 за кожне замовлення***

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний" з каталогу
вміст пакунку: борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., салямі – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.
Ціна $ 99 за 51 ф.

Додаткова оплата за доставу – $10 – Західня Україна; $15 – Східня Україна
Телефонуйте безкоштовно:
1-888-PAKUNOK (1-888-725-8665)

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до помочі для старшої жінки із замешканням у Tullahoma, TN.
Тел.: (931) 461-9011
в годинах 8 – 5 Central time.

Потрібна українка для опіки над старшим подружжям в їхньому домі у Silver Spring, MD.
Тел.: (845) 756-2348 або (301) 439-7484

Дівчина, фармацевт з України, в Америці легально, шукає працю. Бажано у фармації в Ню-Йорку або Джерзі Ситі.
Тел.: (315) 738-1032

• ЗНАЙОМСТВА •

Українка, 33 р. освіта вища фармацевтична, в Америці легально – зелена картка, бажає познайомитися з порядним чоловіком для серйозних відносин.
Тел.: (315) 738-1032

• РОЗШУКИ •

Шпет В'ячеслав Яковіч (1963р.) одружений, 2 дітей розшукує родичів у Канаді, Spirit Lake Sask. Про їх існування знаю з оповідань мами Поповіч-Ведмідової Магдалини Василівної, (1932-1979) нар. у селі Ліцівка, Рожнятинського р-ну. Моя адреса: **м. Івано-Франківськ, Україна, 76018, вул. Чорновола 26/2**
тел./факс: 8-10-380-0342-52-71-75
e-mail: Vedmedoff@mail.ru

• ДО ВИНАЙМУ •

Помешкання в Ірвінгтоні, Н.Дж. недалеко транспорту. Інформації
(973) 992-0672 в будні дні
(973) 374-7727 в неділю
9:30 – 11:30 ранку

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ — ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"! НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА

1. Більше ніж 25 років будівельної практики.
2. Говоримо по-англійськи і по-українськи.
3. Забезпечені повністю страхівкою.
4. Будуємо на нашій або на Вашій площі.
5. Високо кваліфіковані працівники.

Будуємо в North Port, Venice, South Venice, Englewood.

ІГОР ГРОНЬ, президент
(941) 270-2413

ЛЮБОМИР ЛУЖНЯК, заст. президента
(941) 270-2411

TRIDENT DEVELOPMENT CORPORATION

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

DNIPRO CO.

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хв. розмови за 5 дол.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

РЕКЛЯМА – ЦЕ КЛЮЧ ДО УСПІХУ!

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ І РЕКЛЯМИ
Tel.: **(973) 292-9800 дод. 3040**
Fax: **(973) 644-9510 • E-mail: svoboda@att.net**
Поштою: **Svoboda, 2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054**
ADVERTISING DEPARTMENT

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036
(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE

BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Відправляємо і полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словакії.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn, Manager
NJ Lic. No. 4712

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Пам'яті Учителя

12 листопада у Львові помер, на 77-му році життя, видатний вчений-енергетик, лавреат Державної премії України в ділянці науки і техніки, академік Академії інженерних наук, творець сучасної науково-технічної термінології, автор 10 підручників, трьох монографій і публіцистичної книги „Роздуми", доктор технічних наук, професор Львівської Політехніки Володимир Перхач.

Світлій пам'яті свого незабутнього Учителя присвячують нижче вміщені рядки двоє його колишніх студентів і вихованців.

Володимир Перхач – один з великих синів України, вчений і поет, Учитель і Провідник. Він особистим прикладом учив, що можна прожити життя, не йдучи на угоду з власною совістю. У роки брежнєвської задухи залишався українцем, надихав своїх вихованців на творчу працю для української перспективи, був для них моральною остоєю – цей невиправний романтик у такому прагматичному і часто холодному світі.

Його поважали навіть заклятї вороги. Він стояв вище за них, ніколи не піддавався емоціям, завжди виважений, завжди дотепний, завжди зичливий, проте непоступливий у принципових питаннях.

Особливо нас зачаровувала його мова – влучна, точна і незвично багата.

Поет у душі, він повертав з забуття, а нерідко й творив українську наукову і технічну термінологію, висміювану і зашугувану недоброзичливцями, і віддавав її своїм учням у лекціях і підручниках, та й просто у щоденному спілкуванні. Він розумів важливість відродження та збереження рідної мови і плекав її, як деревце, на якому розвинеться справді українська вища школа та українська наука.

Поет у душі, він першим запровадив навчання інформатики українською мовою у Львівській Політехніці.

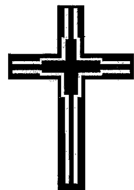
Його неймовірна працездатність вражала. Він поспішав, ніби відчуваючи, що доля не занадто щедро відведе йому віку на цій грішній землі. І те, що здійснив, варте праці цілих інститутів.

А найважливіше – це зерна віри у силу добра, котрі він сіяв у наших душах. І ми збираємо засіяне ним, і ділимося з нашими близькими і друзями.

Дякуємо Тобі за це, Учителю.

Він був невтомним у праці і, прощаючись, завжди говорив: „До праці!". То ж – до праці, незабутній Учителю! Так багато ще не зроблено...

Твої учні –
Іван Дудурич, Ірляндія,
Марко Держко, США

З глибоким жалем і смутком повідомляємо друзів та знайомих, що 9-го листопада 2005 року упокоївся в Бозі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, на 79-му році життя наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЗАРИЦЬКИЙ

нар. 22 червня 1926 року в Перемишлянах

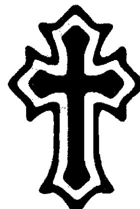
Похований 11-го листопада 2005 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку залишив:

синів – Володимира та Богдана з родинами.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати датки на Початкову Школу св. Юра в Ню-Йорку на руки Сестри Теодозії.
St. George Elementary School
215 E 6th Street, New York, NY 10003.

З невимовним жалем ділимося сумною вісткою з друзями, приятелями, знайомими та радіослухачами і телеглядачами „Години Українських Мелодій", що 10 листопада 2005 р. на 86-му році трудолюбивого життя і на 50-му році ведення українських програм на радіохвилях і телебаченні, нагороджений Американським Біографічним Інститутом за започаткування 50 років тому першої української телепрограми в Америці, чесний і глибоко релігійний та великий патріот України, відійшов у вічність

бл. п.

РОМАН МАРИНОВИЧ

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 20 листопада в похоронному заведенні у Сілвер Спрінг, Мд.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відбулася в українському національному соборі св. Родини у Вашінгтоні, Д.К.у понеділок, 21 листопада 2005 р.

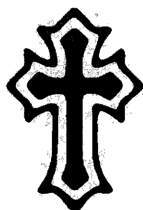
Тлінні останки будуть поховані у Люрді, Франція, в родинному гробівці біля української католицької каплиці, до будови якої покійний Роман багато причинився.

Дружині ОДІЛЕ, синам РОМАНОВІ і ПАВЛОВІ та дочці АЛЕКСАНДРІ складаємо глибоке співчуття.

Хай Господь Бог допоможе їм легко перенести родинне горе.

Вічна Йому пам'ять!

Друзі МИХАЙЛО КОВАЛЬЧИН
та БОГДАН і ВІРА ТОДОРІВ

Ділимося сумною вісткою, що 21 листопада 2005 р. відійшов від нас у вічність на 88-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

ГРИГОРІЙ ҐІНА

нар. в Підгайцях, Україна.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 25 листопада 2005 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні J. Markewicz & Sons, Inc. в Ню-Гейвен, Кон.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 26 листопада 2005 р. о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню-Гейвен, Кон., а відтак на цвинтарі Всіх Святих в Норт Гейвен, Кон.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – АННА
син – ЯРОСЛАВ
дочка – РОМАНА з мужем МАКСИМОМ ТИБОДО і дітьми ДАМ'ЯНОМ і АНДРІЯНОМ
дочка – ЛЮБА з мужем ОЛЕСЕМ ЛАБУНЬКА і дітьми МАТІЄМ і АНДРІЄМ
брат – МИРОН в Україні
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на церкву св. Юра в Підгайцях, Україна; на церкву св. Михаїла в Ню-Гейвен, Кон.; або на Українське Патріярхальне Товариство.
Пожертви можна пересилати на адресу:
Luba Labunka, 444 E. 84th St., Apt. 4-F, New York, NY 10028.

Замість квітів на могилу нашої дорогої і незабутньої ПРИЯТЕЛЬКИ

св. п.

ЛІДІЇ ОРИШКЕВИЧ

складаємо 50 дол. на

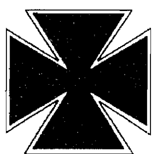
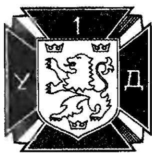
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ-ЙОРКУ

і 50 дол. на

ДІТЕЙ – ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ.

Для мужа д-ра ОСИПА і РІДНІ наші глибокі співчуття.

МАРІЯ і В. ЮРІЙ СТЕЦЬ

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ
1-ої УД УНА у Філядельфії

Ділимося сумною вісткою з членами Станиці Братства І УД УНА у Філядельфії і українською громадою, що 17 листопада 2005 р., на 79-му році життя відійшов у вічність діючий голова Станиці, член Крайової Управи Братства і діловод Суспільної Служби Комбатантів у ЗСА

бл. п.

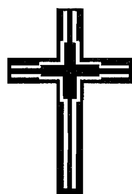
СТЕПАН РОМАНКО

інженер, хемік, колишній член дирекції УОКЦентру, касир Української Федерації Америки, член управ Т-ва сеньйорів при УОКЦентрі у Філядельфії.

ПОХОРОН відбувся 21 листопада з похоронного заведення Насевича на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дочці д-р МОНІЦІ РОМАНКО і дальшій родині в Україні висловлюємо співчуття

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА
І УД УНА у Філядлельфії

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

ділиться сумною вісткою зі своїм членством і українською громадою що в четвер, 17 листопада 2005 р. відійшов у вічність довголітній активний член Відділу

бл. п.

інж. СТЕПАН РОМАНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 листопада в українській католицькій церкві ПДМ „Благовіщення" у Філядельфії, а відтак на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Горем опечаленій дочці МОНІЦІ і дальшій родині в Україні складаємо наше щире співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА ВІДДІЛУ

UKRAINIAN AMERICAN SPORTS CENTER „TRYZUB"
УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК „ТРИЗУБ"

Ділимося сумною вісткою, що 10 листопада 2005 р. відійшов у вічність член та прихильник Українського Спортового Осередку „Тризуб" у Філядельфії

бл. п.

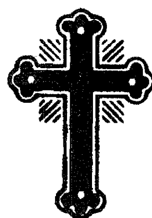
РОМАН МАРИНОВИЧ

Видатний громадський діяч, редактор і ведучий радіових і телевізійних передач програми „Українські Мелодії", та великий прихильник і добродій „Тризуба" на протязі десятків років.

Засмученій ДРУЖИНІ і РОДИНІ складаємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА УСО „ТРИЗУБ"

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 2 листопада 2005 р. відійшов у вічність на 83-му році життя наш улюблений і найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

ГРИГОРІЙ ГАВРИШКІВ

нар. в 1922 р. в селі Жуличі, Львівської обл. в Україні, впродовж 35 років секретар Українського Народного Союзу.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 4 листопада 2005 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Плиса, а похорон відбувся в суботу, 5 листопада о год. 11-ій ранку в церкві свв. Петра і Павла, а відтак на цвинтарі св. Йосифа в Аубурн, Н.Й.

Після похорону всі присутні перейшли до української домівки Запорозької Січі, де відбувся спільний обід і поминки за помершим.

В глибокому смутку і болю залишилися:

дружина – РОЗАЛІЯ
доньки – МАРІЙКА і ДАРЦЯ
сестри – АННА і КАТЕРИНА з родинами в Україні
та ближча і дальша родина і друзі тут і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів в пам'ять бл. п. Григорія присутні зложили пожертви на допомогу бідним дітям в сиротинцях в Україні. Щиросердечна подяка всім жертводавцям, які зложили суму 960 дол.

У смутку повідомляємо, що в понеділок, 31 жовтня 2005 р. відійшов від нас у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

ГРИГОРІЙ САХНО

нар. 1 березня 1926 р. в Київській області, Україна.

Під час Другої світової війни родина Григорія була переселена до табору в Aschaffenburg, Germany. У 1952 р. він одружився з Елеонорою, в 1967 р. вони разом емігрували до США. Понад 20 років Покійний працював у Cresskill, NJ Department of Public Works. У 1988 році перейшов на пенсію. Був членом і ентузіястом клюбу мотоциклістів.

У смутку залишилися:

дружина – ЕЛЕОНОРА
діти – ГЕЛЬҐА
– КУРТ
– РОБЕРТ
внук – ГРИГОРІЙ

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осіславська 973-292-9800 #3040